

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. kovo 28 d.*

Turinys

Teisinis pagrindas	4
ES ir ESV sutartys	4
ES ir Rusijos partnerystės susitarimas	6
Ginčijami aktai	6
Sprendimas 2014/512	6
Reglamentas Nr. 833/2014	9
Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai	13
Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį	15
Dėl prejudicinių klausimų	16
Dėl pirmojo klausimo	16
Dėl priimtumo	16
Dėl esmės	17
Dėl antrojo klausimo a punkto	21
Dėl Sprendimo 2014/512 ir Reglamento Nr. 833/2014 atitikties ESS 40 straipsniui	21
Dėl ribojamųjų priemonių, skirtų Sprendime 2014/512 ir Reglamente Nr. 833/2014 numatytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, galiojimo	22
– Pirminės pastabos	22
– Dėl ginčijamų aktų atitikties ES ir Rusijos partnerystės susitarimui	24

* Proceso kalba: anglų.

– Dėl pareigos motyvuoti ir teisės į gynybą, teisės į veiksmingą teisminę gynybą ir teisės susipažinti su bylos medžiaga paisymo	25
– Dėl vienodo požiūrio principo	27
– Dėl piktnaudžiavimo įgaliojimais	28
– Dėl prieštaravimo buvimo tarp Sprendimo 2014/512 ir Reglamento Nr. 833/2014 terminų	28
– Dėl proporcingumo principo ir Rosneft pagrindinių teisių	29
Dėl antrojo klausimo b punkto	30
Dėl priimtimumo	30
Dėl esmės	31
Dėl trečiojo klausimo a punkto	33
Dėl trečiojo klausimo b punkto	34
Dėl trečiojo klausimo c punkto	35
Dėl bylinėjimosi išlaidų	36

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP) — Ribojamosios priemonės atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje — Sprendimo 2014/512/BUSP ir Reglamento (ES) Nr. 833/2014 nuostatos — Galiojimas — Teisingumo Teismo jurisdikcija — ES ir Rusijos partnerystės susitarimas — Pareiga motyvuoti — Teisinio saugumo ir nulla poena sine lege certa principai — Galimybė patekti į kapitalo rinką — Finansinė parama — Tarptautiniai depozitoriumo pakvitavimai (Global Depositary Receipts) — Naftos sektorius — Prašymas išaiškinti sąvokas „skalūnai“ ir „vandenys, kurių gylis didesnis nei 150 metrų“ — Nepriimtimumas“

Byloje C-72/15

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Divisional Court)* [Aukštasis teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės suolo skyrius (Skyriaus teismas), Jungtinė Karalystė] 2015 m. vasario 9 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. vasario 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

The Queen, prašoma

PJSC Rosneft Oil Company, anksčiau – **Rosneft Oil Company OJSC**,

prieš

Her Majesty’s Treasury,

Secretary of State for Business, Innovation and Skills,

The Financial Conduct Authority

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kuri sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič ir J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai A. Rosas (pranešėjas), J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin ir F. Biltgen,

generalinis advokatas M. Wathelet,

kancleris K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. vasario 23 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *PJSC Rosneft Oil Company*, anksčiau – *Rosneft Oil Company OJSC*, iš pradžių atstovaujamos QC T. Beazley, QC P. Saini, baristerių S. Tulip ir P. Farmer, vėliau – *advocaat* L. Van Den Hende, solisitorių M. Schonberg ir K. Krissinel,
- *The Financial Conduct Authority*, atstovaujamos baristerio J. McClelland, QC S. Tolaney ir solisitoriaus A. Chapman,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos V. Kaye, padedamos baristerio G. Facenna,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Hedvábná, J. Vlácil, M. Smolek ir E. Ruffer,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir A. Lippstreu,
- Estijos vyriausybės, atstovaujamos K. Kraavi-Käerdi,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos F. Fize, B. Fodda, G. de Bergues ir D. Colas,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos A. Miłkowska ir B. Majczyna,
- Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos A. de Elera-San Miguel Hurtado ir S. Boelaert,
- Europos Komisijos, atstovaujamos T. Scharf, L. Havas ir D. Gauci,

susipažinęs su 2016 m. gegužės 31 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl tam tikrų 2014 m. liepos 31 d. Tarybos sprendimo 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 13), iš dalies pakeisto 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimu 2014/872/BUSP (OL L 349, 2014, p. 58, toliau – Sprendimas 2014/512), nuostatų galiojimo, taip pat dėl 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229,

2014, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 246, 2014, p. 59), iš dalies pakeisto 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1290/2014 (OL L 349, 2014, p. 20, toliau – Reglamentas Nr. 833/2014) galiojimo ir išaiškinimo (toliau abu kartu – ginčijami aktai).

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *PJSC Rosneft Oil Company*, anksčiau – *Rosneft Oil Company OJSC* (toliau – *Rosneft*), į Rusijos įmonių registrą įrašytos bendrovės, ginčą su *Her Majesty's Treasury* (Jungtinės Karalystės valstybės išdas), *The Secretary of State for Business, Innovation and Skills* (Verslo, inovacijų ir kompetencijų valstybės sekretorius) ir *The Financial Conduct Authority* (Finansinės veiklos reguliavimo institucija, toliau – FCA) dėl Europos Sąjungos priimtų ribojamųjų priemonių, skirtų tam tikroms Rusijos įmonėms, įskaitant *Rosneft*.

Teisinis pagrindas

ES ir ESV sutartys

- 3 ES sutarties III antraštinės dalies „Nuostatos dėl institucijų“ 19 straipsnyje numatyta:

„1. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas apima Teisingumo Teismą, Bendrąjį Teismą ir specializuotus teismus. Jis užtikrina, kad aiškinant ir taikant Sutartis būtų laikomasi teisės.

Valstybės narės numato teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę apsaugą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.

<...>

3. Vadovaudamasis Sutartimis Europos Sąjungos Teisingumo Teismas:

<...>

b) valstybių narių teismų prašymu priima prejudicinius sprendimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo arba institucijų priimtų aktų galiojimo;

<...>“

- 4 ES sutarties V antraštinė dalis pavadinta „Bendrosios nuostatos, susijusios su Sąjungos išorės veiksmais, ir konkrečios nuostatos, susijusios su bendra užsienio ir saugumo politika“. Jos 2 skyriuje „Konkrečios nuostatos dėl bendros užsienio ir saugumo politikos“ esančio 24 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta:

„Bendrai užsienio ir saugumo politikai taikomos konkrečios taisyklės ir procedūros. Išskyrus atvejus, kai Sutartyse nustatyta kitaip, ją vieningai apibrėžia ir įgyvendina Europos Vadovų Taryba ir Taryba. Teisėkūros procedūra priimami aktai nėra priimami. Remiantis Sutartimis šią politiką vykdo Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybės narės. Sutartyse apibrėžiamas specialus Europos Parlamento ir Komisijos vaidmuo šioje srityje. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso šios nuostatos, išskyrus tai, kad jo jurisdikcijai priklauso peržiūrėti, kaip laikomasi šios Sutarties 40 straipsnio, ir peržiūrėti tam tikrų sprendimų, nurodytų [ESV] sutarties 275 straipsnio antroje pastraipoje, teisėtumą.“

- 5 To paties skyriaus ESS 29 straipsnyje numatyta:

„Taryba priima sprendimus, kuriais išreiškiamas Sąjungos požiūris į tam tikrą geografinio arba teminio pobūdžio reikalą. Valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinė politika atitiktų Sąjungos pozicijas.“

6 To paties skyriaus ESS 40 straipsnyje sakoma:

„Bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimas nedaro poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 3–6 straipsniuose nurodytų Sąjungos kompetencijų vykdymui Sutartyse nustatytų procedūrų taikymui ir numatytų institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai.

Taip pat minėtuose straipsniuose nurodytos politikos įgyvendinimas nedaro poveikio Sąjungos kompetencijų pagal šį skyrių vykdymui Sutartyse nustatytų procedūrų taikymui ir numatytų institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai.“

7 ESV sutarties penktoji dalis skirta Sąjungos išorės veiksams. Šios dalies IV antraštinėje dalyje „Ribojančios priemonės“ esantis 215 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Kai sprendimas, priimtas pagal [ES] sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių, numato ekonominių ir finansinių santykių su viena ar keletu trečiųjų šalių visišką nutraukimą ar dalinį apribojimą, Taryba kvalifikuota balsų dauguma, remdamasi bendru Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pasiūlymu, patvirtina reikiamas priemones. Apie tai ji praneša Europos Parlamentui.

2. Kai pagal [ES] sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių priimtas sprendimas taip numato, Taryba pagal 1 dalyje nurodytą procedūrą gali patvirtinti ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis, grupes ar nevalstybinius subjektus.

<...>“

8 ESV sutarties šeštoji dalyje reglamentuojamos institucinės ir finansinės nuostatos. Šios dalies I antraštinėje dalyje „Institucijas reglamentuojančios nuostatos“ esančiame 5 skirsnyje „Europos Sąjungos Teisingumo Teismas“ yra 267 straipsnis, jame numatyta:

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti prejudicinį sprendimą dėl:

- a) Sutarčių išaiškinimo;
- b) Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų galiojimo ir išaiškinimo.

Tokiam klausimui iškilus valstybės narės teisme, tas teismas, manydamas, kad sprendimui priimti reikia nutarimo šiuo klausimu, gali prašyti Teismą priimti dėl jo prejudicinį sprendimą.

<...>“

9 Tame pačiame skirsnyje esantis SESV 275 straipsnis suformuluotas taip:

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso nuostatos dėl bendros užsienio ir saugumo politikos bei jų pagrindu priimti aktai.

Tačiau Teismo jurisdikcijai priklauso prižiūrėti, kaip laikomasi Europos Sąjungos sutarties 40 straipsnio, ir priimti sprendimus dėl pagal šios Sutarties 263 straipsnio ketvirtojoje pastraipoje numatytas sąlygas pateiktų ieškinių, peržiūrint Europos Sąjungos sutarties V antraštinės dalies 2 skyriaus pagrindu Tarybos priimtų sprendimų, patvirtinančių ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis, teisėtumą.“

ES ir Rusijos partnerystės susitarimas

- 10 1994 m. birželio 24 d. Korfu pasirašyto Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, nustatančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Rusijos Federacijos partnerystę, Europos Bendrijų patvirtinto 1997 m. spalio 30 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu 97/800/EAPB, EB, Euratomas (OL L 327, 1997, p. 1, toliau – ES ir Rusijos partnerystės susitarimas), XI dalyje „Institucinės, bendrosios ir baigiamosios nuostatos“ esančiame 99 straipsnyje nurodyta:

„Jokia šio Susitarimo nuostata netrukdo Šaliai imtis priemonių:

- 1) kurias ji laiko būtinas, siekiant apginti savo esminius saugumo interesus:

<...>

- d) kilus rimtiems vidaus neramumams, keliantiems grėsmę viešosios tvarkos palaikymui, karo ar karo grėsmę keliančios didelės tarptautinės įtampos metu arba siekiant vykdyti įsipareigojimus, prisiimtus taikos ir tarptautinio saugumo palaikymo tikslais;

<...>“

Ginčijami aktai

Sprendimas 2014/512

- 11 Sprendimas 2014/512 buvo priimtas pagal ESS 29 straipsnį.
- 12 Sprendimo 2014/512 1–8 konstatuojamosiose dalyse apibūdintos aplinkybės, lėmusios šiame sprendime numatytų ribojamųjų priemonių priėmimą.
- 13 Kaip nurodyta šio sprendimo 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse:

„2. Tiesioginis ar netiesioginis obligacijų, nuosavybės ar panašių finansinių priemonių, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, pirkimas ar pardavimas, tiesioginis ar netiesioginis investicinių paslaugų, skirtų joms išleisti, teikimas ar pagalba jas išleidžiant arba kitoks prekyavimas tokiomis obligacijomis, nuosavybės ar panašiomis finansinėmis priemonėmis, kurias po 2014 m. rugsėjo 12 d. išleido:

<...>

- b) subjektai, įsteigti Rusijoje, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau kaip 50 % akcijų yra valstybės nuosavybė, kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 trilijonas Rusijos rublių ir kurie ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų 2014 m. rugsėjo 12 d. gauna iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo arba transportavimo, įtraukti į III priede pateiktą sąrašą [t. y. *Rosneft*, *Transneft* ir *Gazprom Neft*];
- c) bet kuris juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, įsteigti ne Sąjungoje, kurio daugiau kaip 50 % akcijų yra [b punkte] nurodyto subjekto nuosavybė; arba
- d) bet kuris juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, veikiantys c punkte nurodytai kategorijai priklausančio arba į [III priede] pateiktą sąrašą įtraukto subjekto vardu ar jo nurodymu [t. y. *Rosneft*, *Transneft* ir *Gazprom Neft*],

yra draudžiami.

3. Draudžiama tiesiogiai arba netiesiogiai sudaryti susitarimą arba dalyvauti susitarime suteikti naujas paskolas arba kreditą, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, bet kuriam <...> 2 dalyje nurodytam juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai po 2014 m. rugsėjo 12 d., išskyrus paskolas arba kreditą, kurių konkretus ir dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti finansavimą nedraudžiamų prekių ir nefinansinių paslaugų tiesioginiam ar netiesioginiam importui arba eksportui tarp Sąjungos ir Rusijos ar bet kurios kitos trečiosios valstybės, arba paskolas, kurių konkretus ir dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti ypač[č] skubų finansavimą, kad būtų įvykdyti mokumo ir likvidumo kriterijai Sąjungoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kurių daugiau kaip 50 % nuosavybės teisių priklauso I priede nurodytam subjektui [Rusijoje įsteigtos pagrindinės kredito įstaigos arba vystymo finansų įstaigos, kurių 2014 m. rugpjūčio 1 d. daugiau kaip 50 % akcijų yra valstybės nuosavybė arba kontroliuojama valstybės, t. y. *Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnesheconombank* ir *Rosselkhozbank*].“

14 Sprendimo 2014/512 4 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybių narių piliečiams arba iš valstybių narių teritorijų, arba naudojantis valstybių narių jurisdikcijai priklausančiais laivais ar orlaiviais norint tiesiogiai ar netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti tam tikrą įrangą, kuri yra tinkama toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, turi būti išduodamas išankstinis eksportuojančios valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos leidimas:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyje didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio;
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

Sąjunga imasi būtinų priemonių atitinkamiems objektams, kuriems turi būti taikoma ši dalis, nustatyti.

2. Išankstinius leidimus teikti:

- a) techninę pagalbą ar kitas paslaugas, susijusias su 1 dalyje nurodyta įranga;
- b) finansavimą ar finansinę paramą 1 dalyje nurodytos įrangos pardavimui, tiekimui, perdavimui ar eksportui arba siekiant teikti susijusią techninę pagalbą ar mokymą

taip pat turi išduoti eksportuojančios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija.

3. Valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos neišduoda leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti įrangą arba teikti paslaugas, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, jeigu jos nustato, kad atitinkamas pardavimas, tiekimas, perdavimas ar eksportas arba atitinkamos paslaugos teikimas yra skirtas vienos iš 1 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybai ir gavybai.

4. 3 dalis nedaro poveikio sutarčių, sudarytų iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., arba papildomų sutarčių, kurios reikalingos tokioms sutartims vykdyti, vykdymui.

5. Kompetentingos valdžios institucijos gali išduoti leidimą, kai objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas arba paslaugų teikimas, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, būtinas įvykiui, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, skubiai prevencijai arba jo pasekmių sušvelninimui. Tinkamai pagrįstais didelės skubos atvejais pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas arba paslaugų teikimas, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, yra galimas negavus išankstinio leidimo, jeigu eksportuotojas per penkias darbo dienas nuo pardavimo, tiekimo, perdavimo

arba eksporto ar paslaugų teikimo įvykdymo pateikia kompetentingai institucijai pranešimą, kuriame išsamiai pagrindžiamas pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas ar paslaugų teikimas be išankstinio leidimo.“

15 Remiantis šio sprendimo 4a straipsniu:

„1. Valstybių narių piliečiams arba iš valstybių narių teritorijų, arba naudojantis valstybių narių jurisdikcijai priklausančiais laivais ar orlaiviais tiesiogiai ar netiesiogiai teikti susijusias paslaugas, reikalingas toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, yra draudžiama:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyje didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio;
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

2. 1 dalyje nustatytas draudimas nedaro poveikio sutarčių arba bendrųjų susitarimų, sudarytų iki 2014 m. rugsėjo 12 d., arba papildomų sutarčių, kurios reikalingos tokioms sutartims vykdyti, vykdymui.

3. 1 dalyje nustatytas draudimas netaikomas tuo atveju, jeigu atitinkamos paslaugos yra būtinos skubiai įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, prevencijai arba sušvelninimui.“

16 Šio sprendimo 7 straipsnyje nurodyta:

„1. Netenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo sprendimu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai dėl žalos atlyginimo arba kiti šios rūšies reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai dėl kompensacijos ar dėl garantijos suteikimo, ypač reikalavimai pratęsti išipareigojimo, garantijos ar žalos atlyginimo išipareigojimo terminą arba juos apmokėti, ypač jeigu tai yra finansinė garantija ar finansinis žalos atlyginimo išipareigojimas, kad ir kokia būtų jų forma, kuriuos pateikė:

- a) subjektai, nurodyti <...> 1 straipsnio 2 dalies c ar d punkte arba išvardyti <...> III <...> priede [t. y. *Rosneft*, *Transneft* ir *Gazprom Neft*];
- b) bet kurie kiti Rusijos asmenys, subjektai ar organizacijos; ar
- c) bet kurie asmenys, subjektai arba organizacijos, veikiantys vieno iš šios dalies a arba b punktuose nurodytų asmenų, subjektų ar organizacijų vardu arba jų naudai.

2. Visuose procesiniuose veiksmuose dėl reikalavimo vykdymo pareiga įrodyti, kad šio straipsnio 1 dalimi nedraudžiama tenkinti reikalavim[o], tenka to reikalavimo vykdymo siekiančiam asmeniui.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis 1 dalyje nurodytų asmenų, subjektų ir įstaigų teisei į sutartinių išipareigojimų nevykdymo pagal šį sprendimą teisėtumo teisminę peržiūrą.“

Reglamentas Nr. 833/2014

17 Pagal Reglamento Nr. 833/2014 2 konstatuojamąją dalį:

„<...> manoma esant tikslinga taikyti papildomas ribojamąsias priemones siekiant padidinti Rusijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir remti taikų krizės sprendimą.<...>.“

18 Šio reglamento 1 straipsnio f punkto i papunktyje „perleidžiamieji vertybiniai popieriai“ apibrėžiami kaip, be kita ko, bendrovių akcijos ir kiti vertybiniai popieriai, lygiaverčiai bendrovių, ūkinių bendrijų ar kitų subjektų akcijoms, taip pat depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų.

19 Remiantis šio reglamento 3 straipsniu:

„1. Reikalaujama išankstinio leidimo tiesiogiai arba netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti II priede išvardytus Sąjungos arba kitokios kilmės objektus bet kuriam fiziniam arba juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba bet kurioje kitoje valstybėje, jeigu tokie objektai skirti naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą.

2. Visam pardavimui, tiekimui, perdavimui ar eksportui, kuriam pagal šį straipsnį reikia gauti leidimą, tokį leidimą suteikia valstybės narės, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, kompetentingos valdžios institucijos, laikydamosi [2009 m. gegužės 5 d. Tarybos] Reglamento (EB) Nr. 428/2009 [nustatančio Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą (OL L 134, 2009, p. 1)] 11 straipsnyje nustatytų išsamių taisyklių. Leidimas galioja visoje Sąjungoje.

3. Į II priedą įtraukiami tam tikri objektai, kurie yra tinkami toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyse didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio; arba
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

4. Eksportuotojai kompetentingoms valdžios institucijoms pateikia visą atitinkamą informaciją, reikalingą jų paraiškoms dėl eksporto leidimo.

5. Kompetentingos valdžios institucijos neišduoda leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti į II priedą įtrauktų objektų, jeigu jos turi pagrįstų priežasčių nustatyti, kad objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra skirti bet kurios iš 3 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams.

Tačiau kompetentingos valdžios institucijos gali išduoti leidimą, kai pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas susijęs su įsipareigojimo, nustatyto sutartyje, sudarytoje iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., arba papildomose sutartyse, reikalingose tokiai sutarčiai vykdyti, vykdymu.

Kompetentingos valdžios institucijos taip pat gali išduoti leidimą, kai objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas būtinas įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, skubiai prevencijai arba jo pasekmių sušvelninimui. Tinkamai pagrįstais didelės skubos atvejais pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra galimas negavus

išankstinio leidimo, jeigu eksportuotojas per penkias darbo dienas nuo pardavimo, tiekimo, perdavimo arba eksporto įvykdymo pateikia kompetentingai institucijai pranešimą, kuriame išsamiai pagrindžiamas pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas be išankstinio leidimo.

6. 5 dalyje nurodytomis sąlygomis kompetentingos valdžios institucijos gali panaikinti, sustabdyti, pakeisti arba atšaukti savo išduotą eksporto leidimą.

7. Jeigu kompetentinga valdžios institucija, vadovaudamasi 5 ar 6 dalimis, atsisako išduoti leidimą arba jį panaikina, sustabdo jo galiojimą, iš esmės jį apriboja arba atšaukia, atitinkama valstybė narė praneša apie tai kitoms valstybėms narėms ir Komisijai ir pateikia joms atitinkamą informaciją, laikydamosi [1997 m. kovo 13 d.] Tarybos reglamento (EB) Nr. 515/97 [dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 8 t., p. 217)] nuostatų dėl tokios informacijos konfidencialumo.

8. Valstybė narė, prieš išduodama leidimą pagal 5 dalį sandoriui, kuris iš esmės yra identiškas sandoriui, kuriam dar galioja kitos valstybės narės arba kitų valstybių narių atsisakymas išduoti leidimą pagal 6 ir 7 dalis, pirmiausia konsultuojasi su atsisakiusia (-iomis) išduoti leidimą valstybe (-ėmis) nare (-ėmis). Jeigu po tokių konsultacijų atitinkama valstybė narė nusprendžia išduoti leidimą, ji apie tai informuoja kitas valstybes nares bei Komisiją ir pateikia visą atitinkamą informaciją, kuria paaiškinamas toks sprendimas.“

20 To paties reglamento 3a straipsnyje numatyta:

„1. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai teikti susijusias paslaugas, reikalingas toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyse didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio; arba
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

Šioje dalyje susijusios paslaugos tai:

- i) gręžimas,
- ii) gręžinių tyrimas,
- iii) karotažo ir užbaigimo paslaugos,
- iv) specializuotų plūdriųjų konstrukcijų teikimo paslaugos.

2. 1 dalyje nustatytais draudimais nedaroma poveikio įsipareigojimų pagal sutartį arba bendrąjį susitarimą, sudarytą iki 2014 m. rugšėjo 12 d., arba pagal papildomas sutartis, būtinas tokiai sutarčiai vykdyti, vykdymui.

3. 1 dalyje nustatyti draudimai netaikomi tuo atveju, jeigu atitinkamos paslaugos yra būtinos įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, skubiai prevencijai arba jo pasekmių sušvelninimui.

Paslaugos teikėjas per penkias darbo dienas nuo bet kokios pagal šią dalį atliktos veiklos pateikia kompetentingai institucijai pranešimą, kuriame išsamiai pagrindžiamas pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas be išankstinio leidimo.“

21 Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnyje numatyta:

„<...>

3. Reikia gauti atitinkamos kompetentingos valdžios institucijos leidimą norint:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti techninę pagalbą ar tarpininkavimo paslaugas, susijusias su II priede išvardytais objektais, ir tų objektų tiekimu, gamyba, priežiūra ir naudojimu, bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba, jeigu tokia pagalba susijusi objektais, skirtais naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, – bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai bet kurioje kitoje valstybėje;
- b) tiesiogiai arba netiesiogiai teikti finansavimą arba finansinę paramą, susijusią su II priede nurodytais objektais, visų pirma įskaitant dotacijas, paskolas ir eksporto kredito draudimą, kurie skirti tiems objektams parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti arba susijusiai techninei pagalbai teikti, bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba, jeigu tokia parama susijusi su objektais, skirtais naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą – bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai bet kurioje kitoje valstybėje.

Tinkamai pagrįstais didelės skubos atvejais, kaip nurodyta 3 straipsnio 5 dalyje, šioje dalyje nurodytų paslaugų teikimas gali būti vykdomas be išankstinio leidimo su sąlyga, kad tiekėjas praneša kompetentingai valdžios institucijai per penkias darbo dienas po paslaugų suteikimo.

4. Kai prašoma išduoti leidimus pagal šio straipsnio 3 dalį, 3 straipsnis ir visų pirma jo 2 ir 5 dalys taikomi *mutatis mutandis*.

22 Pagal šio reglamento 5 straipsnį:

„<...>

2. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti, parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemonės, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, teikti investicines paslaugas arba pagalbą išleidžiant šiuos perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemonės arba kitokiu būdu jais prekiauti, jeigu juos po 2014 m. rugsėjo 12 d. išleido:

<...>

- b) Rusijoje įsisteigęs juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau nei 50 % akcijų kontroliuoja valstybė ir kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 trilijonas Rusijos rublių, o ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų gaunama iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo arba transportavimo, kaip nurodyta [kurie nurodyti] VI priede [t. y. *Rosneft*, *Transneft* ir *Gazprom Neft*];
- c) juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, įsteigta už Sąjungos ribų, kurio daugiau nei 50 % nuosavybės teisių tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso šios dalies a ar b punkte nurodytam subjektui; arba

d) juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, veikiantys šios dalies a, b arba c punkte nurodyto subjekto vardu ar jo nurodymu.

3. Draudžiama tiesiogiai arba netiesiogiai sudaryti susitarimą arba dalyvauti susitarime suteikti naujas paskolas arba kreditą, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, bet kokiam 1 arba 2 dalyje nurodytam juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai po 2014 m. rugsėjo 12 d.

Draudimas netaikomas:

a) paskoloms arba kreditui, kurių konkretus dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti finansavimą neribojamam prekių ir nefinansinių paslaugų importui arba eksportui tarp Sąjungos ir bet kurios trečiosios valstybės, įskaitant išlaidas prekėms ir paslaugoms iš kitos trečiosios valstybės, kurios būtinos eksporto ar importo sutartims vykdyti; arba

b) paskolas, kurių konkretus ir dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti ypač[č] skubų finansavimą, kad būtų įvykdyti mokumo ir likvidumo kriterijai Sąjungoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kurių daugiau nei 50 % nuosavybės teisių priklauso bet kuriam III priede nurodytam subjektui [t. y. *Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnesheconombank* ir *Rosselkhozbank*].

<...>“

23 To paties reglamento 8 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas jų įgyvendinimas. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos [atgrasančios].

24 Reglamento Nr. 833/2014 11 straipsnyje nurodyta:

„1. Netenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo reglamentu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai dėl žalos atlyginimo arba kiti šios rūšies reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai dėl kompensacijos ar dėl garantijos suteikimo, ypač reikalavimai pratęsti išsipareigojimo, garantijos ar žalos atlyginimo išsipareigojimo terminą arba juos apmokėti, ypač jeigu tai yra finansinė garantija ar finansinis žalos atlyginimo išsipareigojimas, kad ir kokia būtų jų forma, kuriuos pateikė:

a) subjektai, nurodyti <...> 5 straipsnio 2 dalies [c ir] d punkte [puntuose] arba išvardyti <...> VI [priede] [t. y. *Rosneft, Transneft* ir *Gazprom Neft*];

b) bet kurie kiti Rusijos asmenys, subjektai ar organizacijos;

c) asmenys, subjektai arba organizacijos, veikiantys vieno iš šios dalies a arba b punktuose nurodytų asmenų, subjektų ar organizacijų vardu arba jų naudai.

2. Visuose procesiniuose veiksmuose dėl reikalavimo vykdymo pareiga įrodyti, kad 1 dalimi nedraudžiama tenkinti reikalavimą, tenka to reikalavimo vykdymo siekiančiam asmeniui.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis 1 dalyje nurodytų asmenų, subjektų ir organizacijų teisei į sutartinių išsipareigojimų nevykdymo pagal šį reglamentą teisėtumo teisminę peržiūrą.“

25 Reglamento Nr. 833/2014 II priede pateiktas 3 straipsnyje nurodytų objektų, kuriems reikalingas išankstinis leidimas siekiant juos parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti Rusijoje, sąrašas.

Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

- 26 2014 m. kovo 6 d. Europos Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovai pasmerkė „Rusijos Federacijos įvykdytą Ukrainos suverenumo ir teritorinio vientisumo pažeidimą, kuris nebuvo išprovokuotas“, ir nusprendė sustabdyti dvišales derybas su Rusijos Federacija dėl vizų ir išsamaus naujo susitarimo, kuriuo būtų pakeistas ES ir Rusijos partnerystės susitarimas, taip pat pareiškė, kad bet kokie kiti Rusijos Federacijos veiksmai siekiant destabilizuoti padėtį Ukrainoje, turės plataus masto pasekmių Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Rusijos Federacijos tarpusavio santykiams įvairiose ekonomikos srityse.
- 27 Per 2014 m. Taryba, vykdydama bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), priėmė seriją ribojamųjų priemonių kaip atsaką į Rusijos Federacijos veiksmus, kurie laikyti destabilizuojančiais padėtį Ukrainoje. Nepaisant 2014 m. kovo mėn. nustatytų apribojimų keliauti, taip pat tam tikrų fizinių ir juridinių asmenų turto išaldymo priemonių, atsižvelgdama į padėties sunkumą šioje valstybėje ir siekdama nustatyti tikslines ribojamąsias priemones patekimo į kapitalo rinkas gynybos, dvejopo naudojimo prekių ir didesnės rizikos technologijų, be kita ko, energetikos, srityse Taryba 2014 m. liepos 31 d. priėmė Sprendimą 2014/512 – kuris vėliau buvo iš dalies pakeistas tų pačių metų rugsėjo ir gruodžio mėn.
- 28 Taryba nusprendė, kad tos priemonės patenka į ESV sutarties taikymo sritį, todėl siekiant jas įgyvendinti būtina reglamentuoti Sąjungos mastu, tad priėmė Reglamentą Nr. 833/2014, kuriame išdėstytos išsamios Sprendimo 2014/512 įgyvendinimo Sąjungoje ir valstybėse narėse nuostatos. Reglamentas buvo priimtas tą pačią dieną kaip ir minėtas sprendimas, o vėliau jame daryti pakeitimai, atspindintys sprendime darytus pakeitimus.
- 29 Deklaruota, kad šių ribojamųjų priemonių tikslas – padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritorijos vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir skatinti taikiai spręsti krizę. To siekiant Sprendime 2014/512, be kita ko, nustatyti draudimai eksportuoti su Rusijos naftos sektoriumi susijusius tam tikrus produktus ir padidintos rizikos technologijas, taip pat apribojimai tam tikriems šio sektoriaus ūkio subjektams patekti į Europos kapitalo rinką.
- 30 *Rosneft* yra Rusijoje įsteigta bendrovė, veikianti naftos ir dujų sektoriuose. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo duomenimis, 69,5 % *Rosneft* akcijų nuosavybės teise valdo *Rosneftgaz OJSC*, kuri priklauso Rusijos valstybei. Mažesniąją dalį, t. y. 19,75 %, *Rosneft* akcijų nuosavybės teise valdo Jungtinėje Karalystėje registruotos bendrovės *BP plc.* patronuojamoji įmonė *BP Russian Investments Ltd.* Likusius 10,75% *Rosneft* akcinio kapitalo sudaro viešai platinamos akcijos. Kaip nurodyta prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendime, *Rosneft* ir jos grupės bendrovių veiklą sudaro angliavandenilių žvalgyimas ir gamyba, naftos žvalgybos ir gavybos projektai jūroje, angliavandenilių perdirbimas bei žalios naftos, dujų ir produktų prekyba Rusijoje ir užsienyje. Jos žvalgyimo veikla apima operacijas daugiau nei 150 m gylio vandenyse Arktyje ir skalūnų telkiniuose.
- 31 Nuo 2014 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo 2014/512 ir atitinkamai Reglamento Nr. 833/2014 prieduose *Rosneft* nurodyta kaip subjektas, kuriam skirta dalis šiuose aktuose nustatytų ribojamųjų priemonių.
- 32 *Rosneft* ribojamąsias priemones skundė tiek Sąjungos teisme, tiek Jungtinės Karalystės teismuose. 2014 m. spalio 9 d. ji pareiškė ieškinį dėl ginčijamų aktų panaikinimo Europos Sąjungos Bendrajame Teisme, šis ieškinys vis dar nagrinėjamas. Vėliau, 2014 m. lapkričio 20 d., ši bendrovė pareiškė ieškinį dėl teisminės kontrolės *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court)* (Aukštasis teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės suolo skyrius (Skyriaus teismas), Jungtinė Karalystė). Per pastarąją procedūrą *Rosneft* tvirtino, kad tiek Tarybos priimtos ribojamosios priemonės, tiek jas įgyvendinančios nacionalinės priemonės yra negaliojančios.

- 33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, jam pateiktas ieškinys dėl teisminės kontrolės visų pirma pareikštas dėl nacionalinių priemonių, kurias, siekdamas įgyvendinti ginčijamas ribojamąsias priemones nustatančius Sąjungos aktus, priėmė atsakovės pagrindinėje byloje. Šios teisminės kontrolės dalykas yra, pirma, baudžiamąsias sankcijas už Reglamento Nr. 833/2014 nuostatų, susijusių su finansinių paslaugų ir naftos sektoriumi, pažeidimą nustatančių teisės aktų teisėtumas ir, antra, tam tikrų FCA pareiškimų dėl „finansinės paramos“ sąvokos tikslumas ir šio reglamento taikymas perleidžiamiesiems vertybiniais popieriams, kurie išleisti kaip tarptautiniai depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų (*Global Depositary Receipts*, toliau – TDP).
- 34 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad šis ieškinys taip pat pareikštas dėl Sąjungos teisės aktų galiojimo. Šiuo klausimu jis, vadovaudamasis 1987 m. spalio 22 d. Sprendimu *Foto-Frost* (314/85, EU:C:1987:452), mano, kad nėra kompetentingas tikrinti šių aktų galiojimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenori pateikti savo pozicijos dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos vykdyti tokią kontrolę, ypač kiek tai susiję su BUSP srityje priimtais aktais, tačiau jis primena, kad šioje srityje nustatytos priemonės gali turėti rimtų pasekmių fiziniams ir juridiniams asmenims ir kad galimybė kreiptis į teismą siekiant patikrinti vykdomųjų aktų teisėtumą yra esminis principas.
- 35 Šis teismas nurodo, jog *Rosneft* iš esmės mano, kad, pirma, ginčijami aktai prieštarauja keliems ES ir Rusijos partnerystės susitarimo straipsniams. Antra, tuose aktuose nesilaikyta SESV 296 straipsnyje nustatytos pareigos motyvuoti ir atitinkamai teisės į teisingą bylos nagrinėjimą bei veiksmingą teisminę gynybą. Trečia, šių aktų nuostatos dėl naftos sektoriaus neatitinka vienodo požiūrio principo ir laikytina, kad priimdama jas Taryba piktnaudžiavo įgaliojimais. Ketvirta, šios nuostatos neproporcingos atsižvelgiant į tais aktais siekiamą tikslą ir pažeidžia *Rosneft* laisvę užsiimti verslu ir jos teisę į nuosavybę. Penkta, Reglamentu Nr. 833/2014 nėra teisingai įgyvendinamas Sprendimas 2014/512. Galiausiai, šešta, kadangi siekdamas užtikrinti ginčijamų aktų įgyvendinimą valstybės narės privalėjo nustatyti sankcijas, dėl netikslių šių aktų nuostatų pažeidžiami teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* principai.
- 36 Jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad ginčijami aktai galioja, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl jų aiškinimo. Jis mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas ribojamąsias priemones reikia aiškinti vienodai visoje Sąjungoje, ir paaiškina, kad nagrinėdamas pagrindinę bylą konstatavo, jog kitų valstybių narių valdžios institucijų praktika aiškinant tam tikras ginčijamų aktų nuostatas skiriasi.
- 37 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apibendrinamas patikslina, kad išnagrinėjo šalių pagrindinėje byloje argumentus dėl būtinybės šioje byloje kreiptis su prejudiciniais klausimais į Teisingumo Teismą, atsižvelgdamas į tai, kad, be kita ko, *Rosneft* jau pareiškė ieškinį dėl ginčijamų aktų panaikinimo Bendrajame Teisme. Tačiau jis mano, kad vadovaujantis 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendime *Masterfoods ir HB* (C-344/98, EU:C:2000:689) suformuota jurisprudencija būtent jis turi įvertinti, ar reikia sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl šio ieškinio dėl panaikinimo, ar veikia pateikti prejudicinį klausimą Teisingumo Teismui.
- 38 Šiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Divisional Court)* (Aukštasis teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės suolo skyrius (Skyriaus teismas), nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar, atsižvelgiant visų pirma į ESS 19 straipsnio 1 dalį, 24 ir 40 straipsnius, [Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, toliau – Chartija] 47 straipsnį ir SESV 275 straipsnio antrą pastraipą, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pagal SESV 267 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą dėl Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 4, 4a ir 7 straipsnių bei III priedo galiojimo?

2. a) Ar viena arba kelios iš toliau nurodytų Reglamento Nr. 833/2014 ir – jei Teisingumo Teismas turi jurisdikciją – Sprendimo 2014/512 nuostatų (toliau – nagrinėjamos priemonės) yra negaliojančios:
- i) Sprendimo 2014/512 4 ir 4a straipsniai;
 - ii) Reglamento Nr. 833/2014 3, 3a straipsniai, 4 straipsnio 3–4 dalys ir II priedas;
- (toliau bendrai – nuostatos dėl naftos sektoriaus);
- iii) Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis bei III priedas;
 - iv) Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis, VI priedas;
- (toliau bendrai – nuostatos dėl vertybinių popierių ir paskolų);
- v) Sprendimo 2014/512 7 straipsnis ir
 - vi) Reglamento Nr. 833/2014 11 straipsnis.
- b) Jei nagrinėjamos priemonės yra galiojančios, ar teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* (taikytino teisės akto apibrėžtumo) principai pažeidžiami, jei valstybė narė, remdamasi Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsniu, nustato baudžiamąsias sankcijas, Teisingumo Teismui dar pakankamai aiškiai neapibrėžus atitinkamo pažeidimo apimtį?
3. Jei antrojo klausimo a punkte nurodyti atitinkami draudimai ar apribojimai yra galiojantys:
- a) Ar Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „finansinė parama“ apima banko ar kitos finansų įstaigos atliekamą mokėjimų tvarkymą?
 - b) Ar pagal Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnį draudžiama leisti tarptautinius depozitoriumo pakvitavimus (<...> TDP) ir atlikti kitus sandorius su TDP, jeigu jie išleisti 2014 m. rugsėjo 12 d. ar vėliau pagal indėlio sutartį, sudarytą su vienu iš VI priede išvardytų subjektų, dėl kurio nors iš šių subjektų akcijų, išleistų iki 2014 m. rugsėjo 12 d.?
 - c) Jei Teisingumo Teismas manytų, jog trūksta aiškumo, ir šį trūkumą Teisingumo Teismas gali tinkamai pašalinti pateikęs naujų aiškinimo gairių, kaip reikėtų teisingai aiškinti Sprendimo 2014/512 4 straipsnyje ir Reglamento Nr. 833/2014 3 bei 3a straipsniuose vartojamas sąvokas „skalūnai“ bei „vandenys didesniame nei 150 metrų gylyje“? Visų pirma, jei Teisingumo Teismas manytų, jog tai būtina ir tinkama, ar jis galėtų pateikti geologinį sąvokos „skalūnai“ išaiškinimą, kuriuo turėtų būti remiamasi įgyvendinant šį reglamentą, taip pat paaiškinti, ar matavimai siekiant nustatyti, ar vandens gylis viršija 150 metrų, turi būti atliekami gręžimo vietoje arba kažkur kitur?

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 39 2016 m. rugpjūčio 10 d. dokumentu *Rosneft* paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį.
- 40 Grįsdama savo prašymą ji pirmiausia tvirtina, kad šioje byloje 2016 m. gegužės 31 d. pateiktoje generalinio advokato išvadoje atlikta Tarybai nustatytos pareigos motyvuoti ginčijamas ribojamąsias priemones analizė yra klaidinga. Iš šios analizės taip pat matyti, kad neteisingai suprantami skirtumai tarp minėtų ribojamųjų priemonių ir tų, kurias Sąjunga priėmė atsižvelgdama į Irano branduolinę programą, todėl Teisingumo Teismas turi gauti papildomos informacijos šiuo klausimu. Be to, generalinis advokatas pagal „teisėkūros procedūrą priimtų aktų“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal ESS 31 straipsnį, nagrinėja kitaip nei generalinis advokatas N. Wahl išvadoje byloje, kurioje 2016 m. liepos 19 d. priimtas Sprendimas *H / Taryba ir Komisija (C-455/14 P, EU:C:2016:212)*; ši išvada paskelbta jau įvykus teismo posėdžiui dabar nagrinėjamoje byloje. Galiausiai reikėtų atnaujinti žodinę proceso dalį, nes tiek Teisingumo Teismo jurisdikcija, tiek jo priimtų sprendimų vykdymo galimybės gali greitai laiku pasikeisti atsižvelgiant į 2016 m. birželio 23 d. Jungtinėje Karalystėje vykusio referendumo dėl šios valstybės priklausymo Europos Sąjungai rezultatus.

- 41 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad Teisingumo Teismas gali savo nuožiūra, generalinio advokato siūlymu arba šalių prašymu nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį pagal savo Procedūros reglamento 83 straipsnį, jeigu mano, kad nepakanka informacijos arba kad byla turi būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys nepareiškė savo nuomonių (2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Accor*, C-310/09, EU:C:2011:581, 19 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Tačiau Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Procedūros reglamente šalims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepimų į generalinio advokato išvadą (2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Stichting Natuur en Milieu ir kt.*, C-266/09, EU:C:2010:779, 28 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 42 Dėl *Rosneft* pastabų, susijusių su nagrinėjamoje byloje pateiktoje generalinio advokato išvadoje išdėstytais argumentais, pažymėtina, kad iš esmės jais siekiama kritikuoti šią išvadą. Tačiau iš pirmesniame punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, kad procedūrą Teisingumo Teisme reglamentuojančiuose teisės aktuose nenumatyta galimybės pateikti tokių pastabų.
- 43 Be to, kalbant apie prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį dėl 2016 m. birželio 23 d. Jungtinėje Karalystėje vykusio referendumo dėl šios valstybės priklausymo Europos Sąjungai, pažymėtina, kad *Rosneft* nepaaiškina, kodėl ir kaip šis įvykis galėtų turėti poveikį Teisingumo Teismo jurisdikcijai ar jo sprendimų privalomumui.
- 44 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, mano, kad turi visą informaciją, reikalingą atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo užduotus klausimus, ir kad dėl visų bylai nagrinėti būtinų argumentų šalys pareiškė savo nuomonę.
- 45 Vadinasi, reikia atmesti prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 46 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar ESS 19, 24 ir 40 straipsnius, taip pat SESV 275 straipsnį ir Chartijos 47 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pagal SESV 267 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą dėl akto, priimto remiantis nuostatomis dėl BUSP, kaip antai Sprendimo 2014/512, galiojimo.
- 47 Prieš nagrinėjant šį klausimą iš esmės, reikia išnagrinėti šio klausimo nepriimtimumu grindžiamus prieštaravimus, kuriuos pateikė suinteresuotosios šalys.

Dėl priimtimumo

- 48 Estijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Taryba mano, kad pirmasis klausimas yra nepriimtinas. Kadangi, jų nuomone, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepaaiškino, koks ryšys egzistuoja tarp šio klausimo ir nacionalinės teismo procedūros, kyla abejonių, ar būtina į jį atsakyti. Be to, Taryba tvirtina, kad į pagrindinėje byloje kilusius klausimus galima atsakyti vien remiantis Reglamentu Nr. 833/2014, ir nėra reikalo spręsti dėl Sprendimo 2014/512 galiojimo.
- 49 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad kai nacionaliniam teismui pateikiamas Europos Sąjungos institucijos priimto akto galiojimo klausimas, šis teismas turi nuspręsti, ar sprendimas šiuo klausimu yra būtinas jo sprendimui priimti ir ar reikia dėl to kreiptis į Teisingumo Teismą, kad šis pareiškėtų savo nuomonę. Todėl jeigu nacionalinio teismo pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės normos galiojimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą (2008 m. birželio 3 d. Sprendimo *Intertanko ir kt.*, C-308/06, EU:C:2008:312, 31 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 50 Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl pagal SESV 267 straipsnį nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik kai, be kita ko, neįvykdyti Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinio ar kai akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašomas Sąjungos teisės normos išaiškinimas arba jos galiojimo įvertinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku arba problema hipotetinė (šiuo klausimu žr. 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 35 punktą; 2016 m. liepos 5 d. Sprendimo *Ognyanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, 19 punktą ir 2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 54 punktą).
- 51 Šiuo atveju iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje *Rosneft* ginčijo tam tikrų Sprendimo 2014/512 nuostatų galiojimą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, per nacionalinę procedūrą diskusijos, be kita ko, vyko dėl siūlymo, kad jeigu Teisingumo Teismas jurisdikcijai nepriklauso spręsti dėl šio sprendimo galiojimo, jis turėtų nustatyti teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę gynybą BUSP srityje, kaip tai numatyta ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje.
- 52 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog tam, kad išanalizuotų savo jurisdikciją, jis turi atsižvelgti į Teisingumo Teismo jurisdikciją, pirmasis klausimas dėl jurisdikcijos yra tiesiogiai susijęs su pagrindinės bylos dalyku.
- 53 Beje, reikia pripažinti, kad, siekiant išsklaidyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo abejones dėl nagrinėjamų ribojamųjų priemonių galiojimo, gali nepakakti vien išnagrinėti pagrindinėje byloje iškeltus klausimus atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 833/2014.
- 54 Iš tiesų nacionalinis teismas mano, kad, nesant galimybės ginčyti BUSP srityje priimtų Tarybos sprendimų, tai gali pažeisti pagrindinę teisę kreiptis į teismą, ir primena, kad ESS 19 straipsnyje numatytas reikalavimas užtikrinti veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.
- 55 Vadinas, viena vertus, kadangi tam, kad galiotų pagal SESV 215 straipsnį priimtas reglamentas, pirmiausia turi būti priimtas sprendimas, galiojantis pagal nuostatas dėl BUSP, Sprendimo 2014/512 galiojimo klausimas atrodo svarbus nagrinėjamos bylos aplinkybėmis.
- 56 Kita vertus, primintina, kad ESS 29 straipsnyje numatyta, jog valstybės narės privalo užtikrinti, kad jų nacionalinė politika atitiktų Sąjungos pozicijas BUSP srityje. Tuo remiantis darytina išvada, kad tikimybė, jog Reglamentas Nr. 833/2014 negalioja, iš principo neturi reikšmės valstybių narių pareigai užtikrinti, kad jų nacionalinė politika atitiktų pagal Sprendimą 2014/512 nustatytas ribojamąsias priemones. Vadinas, jeigu Teisingumo Teismas turi jurisdikciją nagrinėti, ar Sprendimas 2014/512 galioja, toks nagrinėjimas būtinas siekiant nustatyti iš šio sprendimo kylančių pareigų apimtį, nesvarbu, ar galioja Reglamentas Nr. 833/2014.
- 57 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad pirmasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimas yra priimtinas.

Dėl esmės

- 58 Jungtinės Karalystės, Čekijos, Estijos, Prancūzijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Taryba mano, kad pagal ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinį sakinį ir SESV 275 straipsnį Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos priimti prejudicinio sprendimo dėl Sprendimo 2014/512 galiojimo.
- 59 Komisijos manymu, ESS 24 straipsnio 1 dalyje ir SESV 275 straipsnyje neatmetama galimybė, kad Teisingumo Teismas gali turėti jurisdikciją spręsti dėl Sprendimo 2014/512 galiojimo ir tuo atveju, kai pateikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą. Vis dėlto tam, kad Teisingumo Teismas turėtų

jurisdikciją tokiu atveju, reikėtų, pirma, kad ieškovė pagrindinėje byloje, kuri kreipiasi į nacionalinį teismą, atitiktų SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatytas sąlygas, ir, antra, kad bylos dalykas būtų – išnagrinėti fiziniams ar juridiniams asmenims skirtų ribojamųjų priemonių teisėtumą. Komisija teigia, kad šiuo atveju tos sąlygos nėra įvykdytos.

- 60 Pirmiausia reikia nurodyti, kad remiantis ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniu sakiniu ir SESV 275 straipsnio pirma pastraipa Teisingumo Teismas iš principo neturi jurisdikcijos dėl nuostatų, susijusių su BUSP, ir jų pagrindu priimtų aktų (žr. 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *H / Taryba ir Komisija*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 39 punktą); vis dėlto primintina, kad Sutartyse nustatytos dvi šio principo išimtys. Pirma, ir ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniame sakinyje, ir SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje numatyta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso peržiūrėti, kaip laikomasi ESS 40 straipsnio. Antra, Teisingumo Teismui priskirta jurisdikcija peržiūrėti tam tikrų sprendimų, nurodytų SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje, teisėtumą. Pastarojoje nuostatoje įtvirtinta Teisingumo Teismo jurisdikcija priimti sprendimus dėl ieškinių, pareiktų pagal SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytas sąlygas dėl Tarybos sprendimų, priimtų remiantis nuostatomis dėl BUSP, kuriais patvirtinamos fiziniams ar juridiniams asmenims skirtos ribojamosios priemonės, teisėtumo.
- 61 Taigi, laikytina, kad pirmasis klausimas susideda iš dviejų aspektų. Pirma, juo siekiama nustatyti, ar Teisingumo Teismas, gavęs pagal SESV 267 straipsnį nacionalinio teismo pateiktą prašymą dėl prejudicinio sprendimo, turi jurisdikciją peržiūrėti, ar Taryba laikėsi ESS 40 straipsnio, kai priėmė Sprendimą 2014/512. Antra, juo siekiama patikrinti, ar Teisingumo Teismas turi jurisdikciją peržiūrėti fiziniams ar juridiniams asmenims skirtų ribojamųjų priemonių, kurių priėmimas buvo numatytas šiame sprendime, teisėtumą ne tik tada, kai šie asmenys pareiškia ieškinį dėl šių priemonių panaikinimo Sąjungos teisme pagal SESV 256 ir 263 straipsnius, bet ir tuo atveju, kai į Teisingumo Teismą pagal SESV 267 straipsnį pateikdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą kreipiasi nacionalinis teismas, turintis abejonių dėl tokių priemonių galiojimo.
- 62 Šiuo klausimu, pirma, dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos peržiūrėti, ar laikytasi ESS 40 straipsnio, nurodytina, kad Sutartyse nenumatyta jokia konkreti tokios teisminės kontrolės tvarka. Tokiomis aplinkybėmis ši kontrolė priskiriama bendrajai jurisdikcijai, kuri pagal ESS 19 straipsnį suteikiama Teisingumo Teismui tam, kad jis užtikrintų, jog laikomasi teisės aiškinant ir taikant Sutartis. Įtvirtinant tik šią bendrąją jurisdikciją, ESS 19 straipsnio trečios pastraipos b punkte, beje, nurodyta, kad valstybių narių teismų prašymu Teisingumo Teismas priima prejudicinius sprendimus dėl, be kita ko, Sąjungos institucijų priimtų aktų galiojimo.
- 63 Taigi Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą dėl Sprendimo 2014/512 atitikties ESS 40 straipsniui.
- 64 Antra, kyla klausimas dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos priimti prejudicinį sprendimą, kuriame būtų įvertintas BUSP srityje priimtų sprendimų, kaip antai Sprendimo 2014/512, galiojimas tuo atveju, kai juose nustatomos ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims.
- 65 Vadovaujantis ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniu sakiniu ir SESV 275 straipsnio antra pastraipa, Teisingumo Teismui pagal Sutartis priskirta jurisdikcija peržiūrėti Tarybos sprendimų, nustatančių ribojamąsias priemones fiziniams ar juridiniams asmenims, teisėtumą. Taigi, kai ESS 24 straipsnio 1 dalyje Teisingumo Teismas įgaliojamas peržiūrėti tam tikrų SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje nurodytų sprendimų teisėtumą, pastarojoje nuostatoje numatyta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti sprendimus dėl pagal šios Sutarties 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytas sąlygas pareiktų ieškinių, susijusių su šia teisėtumo kontrole.
- 66 Sąjungos aktų teisėtumo kontrolei vykdyti, kuri pagal Sutartis patikėta Sąjungos teismui, remiantis suformuota jurisprudencija numatytos dvi viena kitą papildančios teisminės procedūros. Pagal SESV 263 ir 277 straipsnius, viena vertus, ir jos 267 straipsnį, kita vertus, nustatyta išsami teisių

- gynimo priemonių ir procedūrų sistema, skirta užtikrinti Sąjungos aktų teisėtumo kontrolei, kuri patikėta Sąjungos teismui (1986 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Les Verts / Parlamentas*, 294/83, EU:C:1986:166, 23 punktas; 2002 m. liepos 25 d. Sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores / Taryba*, C-50/00 P, EU:C:2002:462, 40 punktas ir 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 92 punktas).
- 67 Šiai išsamiai teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistemai būdinga, kad pareikšdami ieškinį nacionaliniame teisme asmenys turi teisę ginčyti Sąjungos aktuose įtvirtintų nuostatų, kurių pagrindu priimtas jiems skirtas nacionalinis sprendimas ar aktas, teisėtumą, nurodydami jų negaliojimą, ir šio teismo, kuris pats neturi jurisdikcijos pripažinti tokio akto negaliojančiu, prašyti kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą šiuo klausimu, nebent jie turėjo neginčytiną teisę pareikšti ieškinį dėl šių nuostatų pagal SESV 263 straipsnį ir ja nepasinaudojo per nustatytą terminą (šiuo klausimu žr. 2001 m. vasario 15 d. Sprendimo *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 35 ir 36 punktus; 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *E ir F*, C-550/09, EU:C:2010:382, 45 ir 46 punktus).
- 68 Vadinasi, prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl akto galiojimo yra, kaip ir ieškinys dėl panaikinimo, Sąjungos aktų teisėtumo kontrolės būdas (žr. 1987 m. spalio 22 d. Sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 16 punktą; 1991 m. vasario 21 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Süderdithmarschen ir Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 ir C-92/89, EU:C:1991:65, 18 punktą; 2005 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *ABNA ir kt.*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 ir C-194/04, EU:C:2005:741, 103 punktą ir 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 95 punktą).
- 69 Šis esminis Sąjungos teisminės apsaugos sistemos bruožas būdingas ir sprendimų, numatančių ribojamųjų priemonių fiziniams ar juridiniams asmenims priėmimą BUSP srityje, teisėtumo kontrolei.
- 70 Iš tikrųjų nei iš ES sutarties, nei iš SEV sutarties nematyti, kad Bendrajame Teisme pareikštas ieškinys dėl panaikinimo bendrai pagal SESV 256 ir 263 straipsnių nuostatas yra vienintelis būdas kontroliuoti sprendimų, numatančių ribojamąsias priemones fiziniams ar juridiniams asmenims, teisėtumą, atmetant galimybę, be kita ko, pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl akto galiojimo. Šiuo klausimu ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniame sakinyje daroma nuoroda į SESV 275 straipsnio antrą pastraipą siekiant nustatyti ne tai, per kokios rūšies procedūrą Teisingumo Teismas gali peržiūrėti tam tikrų sprendimų teisėtumą, bet tai, kokios rūšies sprendimų teisėtumą gali kontroliuoti Teisingumo Teismas per bet kurią procedūrą, jeigu jos dalykas – tokia teisėtumo kontrolė.
- 71 Vadinasi, atsižvelgiant į tai, kad už sprendimo, kuriame nustatomos ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, įgyvendinimą iš dalies atsakingos valstybės narės, prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl akto galiojimo atlieka esminę funkciją siekiant užtikrinti veiksmingą teisminę gynybą, be kita ko, tada, kai, kaip yra pagrindinėje byloje, tiek nacionalinių įgyvendinimo priemonių, tiek BUSP srityje priimto atitinkamo sprendimo teisėtumas ginčijami per nacionalinę teismo procedūrą. Iš tiesų, kadangi valstybės narės privalo užtikrinti jų nacionalinės politikos atitiktį Sąjungos pozicijoms, patvirtintoms remiantis SESV 29 straipsniu priimtais Tarybos sprendimais, matyti, jog galimybė atlikti tokių sprendimų teisminę kontrolę yra būtina, kai juose numatytas ribojamųjų priemonių fiziniams ar juridiniams asmenims priėmimas.
- 72 Tiek iš ESS 2 straipsnio, esančio ES sutarties bendrosiose nuostatose, tiek iš ESS 21 straipsnio, susijusio su Sąjungos išorės veiksmais, į kurį daroma nuoroda ESS 23 straipsnyje, susijusiam su BUSP, išplaukia, kad Sąjunga grindžiama, be kita ko, teisinės valstybės principu (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *H / Taryba ir Komisija*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 73 Be to, Chartijos 47 straipsnio, kuris dar kartą patvirtina veiksmingos teisminės gynybos principą, pirmoje pastraipoje reikalaujama, kad kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turėtų teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytomis

- sąlygomis. Primintina, kad pats veiksmingos teisminės kontrolės, skirtos Sąjungos teisės nuostatų laikymuisi užtikrinti, egzistavimas, neatsiejamas nuo teisinės valstybės egzistavimo (žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Abdida*, C-562/13, EU:C:2014:2453, 45 punktą ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, 95 punktą).
- 74 Nors, aišku, Chartijos 47 straipsniu negali būti Teisingumo Teismui nustatyta jurisdikcija tada, kai pagal Sutartis ji jam nesuteikiama, vis dėlto veiksmingos teisinės gynybos principas reiškia, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijos paneigimas BUSP srityje turi būti aiškinamas griežtai.
- 75 Kadangi procedūra, pagal kurią Teisingumo Teismas gali priimti prejudicinį sprendimą, siekiama užtikrinti, kad aiškinant ir taikant Sutartis būtų laikomasi teisės, vadovaujantis pagal ESS 19 straipsnio 1 dalį šiai institucijai priskirta funkcija su pastarąja nuostata ir veiksmingos teisminės gynybos principu siekiamais tikslais būtų nesuderinama siaurai aiškinti jurisdikciją, kuri Teisingumo Teismui suteikiama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą, į kurią daroma nuoroda ESS 24 straipsnio 1 dalyje (pagal analogiją žr. 2007 m. vasario 27 d. Sprendimo *Gestoras Pro Amnistia ir kt. / Taryba*, C-354/04 P, EU:C:2007:115, 53 punktą; 2007 m. vasario 27 d. Sprendimo *Segi ir kt. / Taryba*, C-355/04 P, EU:C:2007:116, 53 punktą; 2014 m. birželio 24 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-658/11, EU:C:2014:2025, 70 punktą; 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Elitaliana / Eulex Kosovo*, C-439/13 P, EU:C:2015:753, 42 punktą ir 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *H / Taryba ir Komisija*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 40 punktą).
- 76 Šiomis aplinkybėmis tiek, kiek pagal ESS 24 straipsnio 1 dalį ir SESV 275 straipsnio antrą pastraipą Teisingumo Teismas turi *ratione materiae* jurisdikciją priimti sprendimą dėl Sąjungos aktų, be kita ko, dėl ribojamųjų priemonių fiziniams ar juridiniams asmenims, galiojimo, su Sutartyse nustatyta veiksmingos teisminės gynybos sistemos struktūra būtų nesuderinama aiškinti pastarąją nuostatą kaip nesuteikiančią valstybių narių teismams galimybės kreiptis į Teisingumo Teismą su klausimais dėl Tarybos sprendimų, numatančių tokias priemones, galiojimo.
- 77 Galiausiai reikia atmesti argumentą, pagal kurį tik nacionaliniai teismai turi užtikrinti veiksmingą teisminę gynybą tuo atveju, kai Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos priimti prejudicinio sprendimo dėl BUSP srities sprendimų, kuriuose numatoma priimti ribojamąsias priemones fiziniams ar juridiniams asmenims, galiojimo.
- 78 Iš tiesų dėl būtinybės, kad teisminės apsaugos sistema būtų nuosekli, remiantis suformuota jurisprudencija reikia, kad tik Teisingumo Teismas pagal SESV 267 straipsnį galėtų konstatuoti Sąjungos institucijų aktų negaliojimą, ginčijamą nacionaliniame teisme (šiuo klausimu žr. 1987 m. spalio 22 d. Sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 17 punktą ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, 62 punktą). Ta pati išvada taikytina ir sprendimams BUSP srityje, kurių teisėtumo kontrolė pagal Sutartis priskirta Teisingumo Teismui.
- 79 Be to, Teisingumo Teismas geriausiai gali nuspręsti dėl Sąjungos aktų galiojimo, atsižvelgdamas į per prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrą turimas galimybes: pirma, gauti valstybių narių ir Sąjungos institucijų, kurių aktai ginčijami, pastabas, antra, paprašyti valstybių narių, Sąjungos institucijų, organų ar įstaigų, kurie nėra proceso šalys, pateikti bet kokios informacijos, kuri, kaip jis mano, būtina siekiant išnagrinėti bylą (šiuo klausimu žr. 1987 m. spalio 22 d. Sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 18 punktą).
- 80 Šią išvadą patvirtina ir esminis SESV 267 straipsnio tikslas – užtikrinti, kad nacionaliniai teismai vienodai taikytų Sąjungos teisę, ir šis tikslas vienodai taikytinas tiek sprendimų, kuriais numatoma priimti ribojamąsias priemones fiziniams ir juridiniams asmenims, teisėtumo kontrolei, tiek kitiems Sąjungos aktams. Iš tiesų, kalbant apie tokius sprendimus, nurodytina, kad skirtumai tarp valstybių narių teismų dėl Sąjungos teisės aktų galiojimo gali daryti žalą pačiam Sąjungos teisinės sistemos vieningumui ir pažeisti pagrindinį teisinio saugumo reikalavimą (pagal analogiją žr. 1990 m. vasario

22 d. Sprendimo *Busseni*, C-221/88, EU:C:1990:84, 15 punktą; 2005 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Gaston Schul Douane-expediteur*, C-461/03, EU:C:2005:742, 21 punktą ir 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Air Transport Association of America ir kt.*, C-366/10, EU:C:2011:864, 47 punktą).

- 81 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: ESS 19, 24 ir 40 straipsniai, SESV 275 straipsnis ir Chartijos 47 straipsnis aiškintini taip, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pagal SESV 267 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą dėl akto, kuris priimtas remiantis nuostatomis dėl BUSP, kaip antai Sprendimo 2014/512, galiojimo, jeigu prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas siekiant, kad būtų peržiūrėta šio sprendimo atitiktis ESS 40 straipsniui arba ribojamųjų priemonių fiziniams ar juridiniams asmenims teisėtumas.

Dėl antrojo klausimo a punkto

- 82 Antrojo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia Teisingumo Teismo dėl Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 4, 4a ir 7 straipsnių ir III priedo, taip pat Reglamento Nr. 833/2014 3, 3a straipsnių, 4 straipsnio 3 ir 4 dalių, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 11 straipsnio bei II ir VI priedų galiojimo.
- 83 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą bei iš *Rosneft* rašytinių pastabų matyti, kad ji ginčija šių nuostatų galiojimą, remdamasi tuo, kad, pirma, Sprendimas 2014/512 priimtas pažeidžiant ESS 40 straipsnį. Antra, ji teigia, kad minėtos nuostatos prieštarauja ES ir Rusijos partnerystės susitarimui. Trečia, jos manymu, priimdama šias nuostatas Taryba pažeidė pareigą motyvuoti, teisę į gynybą, teisę į veiksmingą teisminę gynybą ir teisę susipažinti su bylos medžiaga. Ketvirta, *Rosneft* nurodo, kad pažeistas vienodo požiūrio principas. Penkta ir šešta, jos teigimu, pagrindinėje byloje nagrinėjamos nuostatos negalioja dėl to, kad Taryba piktnaudžiavo įgaliojimais ir kad Sprendimo 2014/512 nuostatos prieštarauja tam, kas nustatyta Reglamente Nr. 833/2014. Septinta, *Rosneft* tvirtina, kad Taryba pažeidė proporcingumo principą ir *Rosneft* pagrindines teises, be kita ko, jos laisvę užsiimti verslu ir teisę į nuosavybę.

Dėl Sprendimo 2014/512 ir Reglamento Nr. 833/2014 atitikties ESS 40 straipsniui

- 84 *Rosneft* manymu, Taryba pažeidė ESS 40 straipsnį, kai Sprendime 2014/512 Sąjungos poziciją dėl ribojamųjų priemonių, kurios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nustatė pernelyg detaliam ir taip neatsižvelgė į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) ir Komisijos teisę pateikti bendrą pasiūlymą.
- 85 Kiek tai susiję su aktais, priimtais remiantis nuostatomis dėl BUSP, Teisingumo Teismas, kaip nurodyta, be kita ko, SESV 275 straipsnio antros pastraipos pirmoje sakinio dalyje ir ESS 40 straipsnyje, turi prižiūrėti, kad šios politikos įgyvendinimas nedarytų poveikio Sąjungos kompetencijų pagal ESV sutartį vykdymo tikslais Sutartyse nustatytų procedūrų taikymui ir jose numatytų institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai (2016 m. birželio 14 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-263/14, EU:C:2016:435, 42 punktą).
- 86 Siekiant patikrinti, ar tai, kad Taryba, remdamasi ESS 29 straipsniu, kuris yra nuostata dėl BUSP, priėmė Sprendimą 2014/512, nepažeidžia ESV sutartyje numatytų kompetencijų ir procedūrų, reikia išnagrinėti šio sprendimo nuostatas atsižvelgiant į SESV 215 straipsnyje numatytas kompetencijas ir procedūras.
- 87 Šiuo klausimu konstatuotina, kad Sprendimo 2014/512 nuostatos, yra akivaizdžiai išsamios. Vis dėlto šiuo sprendimu, kaip matyti iš jo 7 konstatuojamosios dalies, siekiama nustatyti tikslines ribojamąsias priemones akivaizdžiai techninio pobūdžio srityse, tarp jų: patekimo į kapitalo rinkas, gynybos, dvejopo naudojimo prekių ir didesnės rizikos technologijų, be kita ko, energetikos sektoriuje.

- 88 Iš ESS 24 ir 29 straipsnių išplaukia, kad pagal bendrą taisyklę Taryba gali vienbalsiai apibrėžti ribojamųjų priemonių, kurias Sąjunga priima BUSP srityje, dalyką. Atsižvelgiant į plačią BUSP tikslų ir siekių, kaip antai išreikštų ESS 3 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnyje bei specialiose nuostatose dėl BUSP, be kita ko, ESS 23 ir 24 straipsniuose, apimtį, Taryba turi didelę diskreciją apibrėžti šį dalyką.
- 89 Vis dėlto SESV 215 straipsniu, kuris nustato sąsają tarp ES sutarties tikslų BUSP srityje ir Sąjungos veiksmų, susijusių su ekonominėmis priemonėmis, priklausančiomis ESV sutarčiai (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba, C-130/10, EU:C:2012:472, 59 punktą*), Tarybai leidžiama priimti reglamentus kvalifikuotąją balsų dauguma, remiantis bendru vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos pasiūlymu siekiant įgyvendinti ribojamąsias priemones, kai jos patenka į ESV sutarties taikymo sritį, ir, be kita ko, tam, kad būtų užtikrintas vienodas jų taikymas visose valstybėse narėse. Kalbant apie Reglamentą Nr. 833/2014, reikia nurodyti, kad nors jis iš esmės pakartoja Sprendimo 2014/512 nuostatas, jame taip pat pateikti su minėtoje direktyvoje numatytų ribojamųjų priemonių taikymu susiję patikslinimai ir apibrėžtys.
- 90 Atsižvelgiant į tai, kad skiriasi šių dviejų aktų rūšių funkcijos: viename nustatoma Sąjungos pozicija dėl ribojamųjų priemonių, kurias reikia priimti, o kitas yra šių priemonių įgyvendinimo Sąjungoje instrumentas, aplinkybė, jog pagal ESS 29 straipsnį Tarybos priimtame sprendime patikslinamas ribojamųjų priemonių dalykas, negali iš principo būti laikoma pažeidžiančia SESV 215 straipsnyje nustatytą procedūrą minėtam sprendimui įgyvendinti. Konkrečiai kalbant, kai tai susiję su gana technine sritimi, kai Taryba priima ribojamąsias priemones, gali pasirodyti reikalinga vartoti tikslus terminus. Šiomis aplinkybėmis negalima Tarybos kaltinti tuo, kad priimdama Sprendimą 2014/512 ji iš anksto nustatė dalį Reglamento Nr. 833/2014 nuostatų.
- 91 Beje, *Rosneft* argumentą, kad Sprendimu 2014/512 pažeidžiamas ESS 40 straipsnis, nes jis yra remiantis „teisėkūros procedūra priimtas aktas“, kaip tai suprantama pagal ESS 24 ir 31 straipsnius, kuriais draudžiama BUSP srityje priimti tokius aktus, taip pat reikia atmesti. Iš tiesų SESV 289 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad pagal teisėkūros procedūrą priimti teisės aktai yra taikant tą procedūrą priimti aktai. Tai, kad BUSP srityje nenumatyta galimybės priimti aktų pagal teisėkūros procedūrą, atspindi valią šiai politikai taikyti specialias taisykles ir procedūras, kaip tai matyti iš ESS 24 straipsnio. Kadangi jomis, įtvirtintomis, be kita ko, ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyriuje esančiomis nuostatomis dėl BUSP, nustatomas konkretus Sąjungos institucijų vaidmenų pasiskirstymas šioje srityje, darytina išvada, kad šiame kontekste galimybę priimti aktus remiantis teisėkūros procedūra, kaip tai suprantama pagal SESV 289 straipsnio 3 dalį, reikia neišvengiamai atmesti.
- 92 Vis dėlto aišku, kad Sprendimas 2014/512 priimtas remiantis ne ESV sutartimi, bet pagal ESS 24 straipsnyje numatytą procedūrą. Taigi, šis sprendimas negali būti toks pagal teisėkūros procedūrą priimtas aktas. Todėl priimdama šį sprendimą Taryba nepažeidė ESS 40 straipsnio.
- 93 Remiantis tuo, kas išdėstyta, nematyti, kad Sprendimu 2014/512 apibrėžus ribojamųjų priemonių dalyką, buvo pažeista SESV 215 straipsnyje numatyta procedūra ir tame pačiame straipsnyje nustatytų vyriausiojo įgaliotinio bei Komisijos įgaliojimų įgyvendinimas. Tokiomis aplinkybėmis, išnagrinėjus Sprendimą 2014/512 atsižvelgiant į ESS 40 straipsnį, nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų turėti poveikį šio sprendimo galiojimui.

Dėl ribojamųjų priemonių, skirtų Sprendime 2014/512 ir Reglamente Nr. 833/2014 numatytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, galiojimo

– Pirminės pastabos

- 94 Taryba tvirtina, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso kontroliuoti Sprendimo 2014/512 ir Reglamento Nr. 833/2014 nuostatų teisėtumo, nes neteisėtumu grindžiamais *Rosneft* argumentais iš esmės siekta tik ginčyti Sąjungos priimtą principinį sprendimą iš dalies nutraukti jos ekonominius ir

finansinius santykius su Rusija. Be to, Jungtinės Karalystės, Estijos, Prancūzijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Komisija ginčija argumentą, kad Sprendime 2014/512 nustatytos ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, nes mano, jame esančios priemonės taikytinos objektyviai apibrėžtomis situacijoms ir bendrai numatytų asmenų kategorijai.

- 95 Reikia patikrinti, ar Sprendimo 2014/512 nuostatose numatomos ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą.
- 96 Dėl, pirma, Sprendimo 2014/512 4 ir 4a straipsnių konstatuotina, kad šiuose straipsniuose, viena vertus, numatytas reikalavimas būtinai iš anksto turėti leidimą norint parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti tam tikrą įrangą, skirtą konkrečioms naftos žvalgybos ir gamybos Rusijoje projektų kategorijoms, ir, kita vertus, draudimas teikti tokiems projektams būtinas susijusias paslaugas.
- 97 Vadinasi, minėtuose straipsniuose numatytos priemonės, kurių taikymo sritis nustatyta nurodant objektyvius kriterijus, be kita ko, naftos žvalgybos ir gamybos projektų kategorijas. Tačiau šios priemonės nėra skirtos identifikuotiems fiziniams ar juridiniams asmenims, bet taikomos visiems ūkio subjektams, dalyvaujantiems parduodant, tiekiant, perduodant ar eksportuojant įrangą, dėl kurios nustatyta pareiga gauti išankstinį leidimą, ir bendrai visiems susijusių paslaugų teikėjams.
- 98 Tokiomis aplinkybėmis, kaip tai irgi nurodė generalinis advokatas savo išvados 85 punkte, Sprendimo 2014/512 4 ir 4a straipsniuose numatytos priemonės yra ne ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą, bet visuotinai taikomos priemonės.
- 99 Vadinasi, Teisingumo Teismo neturi jurisdikcijos kontroliuoti, ar šios nuostatos galioja.
- 100 Antra, dėl kitomis ginčijamomis Sprendimo 2014/512 nuostatomis, t. y. jo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktais ir 3 dalimi, 7 straipsniu ir III priedu, įtvirtintų ribojamųjų priemonių konstatuotina, kad šių priemonių dalykas apibrėžtas atsižvelgiant į konkrečius subjektus. Iš tiesų jomis draudžiama, be kita ko, vykdyti įvairius finansinius sandorius su į šio sprendimo III priedą įtrauktais subjektais, tarp kurių yra *Rosneft*.
- 101 Anot Jungtinės Karalystės vyriausybės, vis dėlto aplinkybė, kad tik trys energijos įmonės patenka į minėtų priemonių taikymo sritį, nereiškia, kad jos skirtos konkrečioms fiziniams ar juridiniams asmenims, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą. Konkrečiai kalbant, nurodytina, kad tai, jog įtraukta nedaug subjektų, nes oligopoliniame atitinkamos Rusijos energijos rinkos sektoriuje yra tik ribotas ūkio subjektų skaičius, nekeičia fakto, kad ribojimai pagrįsti objektyviais kriterijais. Sprendimo 2014/512 III priede nurodyti subjektai yra tie, kurie atitinka minėtus objektyvius kriterijus, o šis sąrašas yra tik deklaratyvaus pobūdžio.
- 102 Šiuo atžvilgiu reikia priminti Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią ribojamosios priemonės tuo pačiu metu yra ir visuotinai taikomi aktai, kiek jomis draudžiama tam tikriems bendrai ir abstrakčiai apibrėžtiems adresatams, be kita ko, suteikti ekonominių išteklių subjektams, nurodytiems šių aktų prieduose, ir yra individualūs sprendimai dėl šių subjektų (šiuo klausimu žr. 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461, 241–244 punktus ir 2013 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Gbagbo ir kt. / Taryba*, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 56 punktą).
- 103 Be to, svarbu priminti, kad, kiek tai susiję su aktais, priimtais remiantis nuostatomis dėl BUSP, būtent dėl jų individualaus pobūdžio, kaip tai numatyta SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje, galima kreiptis į Sąjungos teismus (šiuo klausimu žr. 2013 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Gbagbo ir kt. / Taryba*, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 57 punktą).

- 104 Pagrindinėje byloje Taryba, nustačiusi Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktuose numatytus kriterijus, pagal kuriuos galima identifikuoti *Rosneft*, ir įtraukusi šią bendrovę į to sprendimo III priedą, priėmė atitinkamam juridiniam asmeniui skirtas ribojamąsias priemones. Nepaisant aplinkybės, kad tokios priemonės taip pat gali būti individualiai taikomos kitiems trečiosios valstybės konkrečios pramonės subjektams, iš paties minėtų priemonių pobūdžio, apie kurį priminta šio sprendimo 102 ir 103 punktuose, matyti, kad jeigu jų teisėtumas ginčijamas, joms remiantis SESV 275 straipsnio antra pastraipa turi būti galima taikyti teisminę kontrolę.
- 105 Galiausiai reikia atmesti argumentą, be kita ko, nurodytą Tarybos, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos kontroliuoti Reglamento Nr. 833/2014 nuostatų teisėtumo, nes *Rosneft* pateiktas neteisėtumu pagrįstais pagrindais iš esmės siekta tik ginčyti principinius sprendimus, visiškai priskirtinus BUSP sričiai, kuriuos Taryba priėmė savo Sprendimu 2014/512.
- 106 Šiuo atžvilgiu nurodytina, kaip savo išvados 103 punkte pažymėjo generalinis advokatas, kad nėra jokių Teisingumo Teismo jurisdikcijos apribojimų, kiek tai susiję su reglamentu, priimtu remiantis SESV 215 straipsniu, kuriuo įgyvendinamos Sąjungos pozicijos BUSP srityje. Iš tiesų tokie reglamentai yra Sąjungos aktai, kurie priimti remiantis ESV sutartimi, ir Sąjungos teismai, remdamiesi jiems pagal Sutartis suteikta jurisdikcija, privalo užtikrinti iš principo visišką jų teisėtumo kontrolę (žr. 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461, 326 punktą).
- 107 Remiantis tuo, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją spręsti dėl Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 7 straipsnio ir III priedo galiojimo. Tačiau jo jurisdikcijai nepriklauso šio sprendimo 4 ir 4a straipsnių galiojimo kontrolė. Dėl Reglamento Nr. 833/2014 pažymėtina, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją kontroliuoti visų nuostatų, kurias nurodė nacionalinis teismas prašyme priimti prejudicinį sprendimą, galiojimą. Būtent taip apibrėžtos jurisdikcijos ribose Teisingumo Teismas turi išnagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nurodytų nuostatų galiojimą.
- Dėl ginčijamų aktų atitikties ES ir Rusijos partnerystės susitarimui
- 108 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą bei *Rosneft* pastabų matyti, kad ši mano, jog kai kurios ginčijamų aktų nuostatos dėl naftos sektoriaus ir dėl vertybinių popierių bei paskolų, t. y. Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis, Sprendimo 2014/512 III priedas, taip pat Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 1, 3 ir 5 dalys, 3a straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis bei šio reglamento II ir VI priedai, pažeidžia ES ir Rusijos partnerystės susitarimą.
- 109 Šiuo klausimu, priešingai, nei tvirtina Jungtinės Karalystės vyriausybė, Taryba ir Komisija, negalima iškart atmesti galimybės, kad asmuo gali remtis šio susitarimo nuostatomis nacionaliniame teisme, nesant būtinybės šiuo atžvilgiu priimti papildomų įgyvendinimo priemonių (šiuo klausimu žr. 2005 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Simutenkov*, C-265/03, EU:C:2005:213, 23 punktą), kaip tai irgi nurodė generalinis advokatas savo išvados 116 punkte.
- 110 Vis dėlto šiuo atveju nėra būtina priimti sprendimo dėl šio klausimo, pakanka konstatuoti, kad netgi darant prielaidą, jog ginčijamos ribojamosios priemonės neatitinka tam tikrų minėto susitarimo nuostatų, pagal jo 99 straipsnį leidžiama jas priimti.
- 111 Iš tiesų remiantis ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 99 straipsnio 1 dalies d punktu jokia šio susitarimo nuostata netrukdo jo šaliai imtis priemonių, kurias ji laiko būtinomis, siekiant apginti savo esminius saugumo interesus, be kita ko, karo ar karo grėsmę keliančios didelės tarptautinės įtampos metu, arba siekdama vykdyti išpareigojimus, kuriuos prisiėmė taikai ir tarptautiniam saugumui palaikyti.

- 112 Beje, šios nuostatos formuluotė nereikalauja, kad „karas“ ar „karo grėsmę kelianti didelė tarptautinė įtampa“, reikštų ginkluotą konfliktą, kuris būtų tiesiogiai susijęs su Europos Sąjungos teritorija. Vadinasi, jos kaimyninėje šalyje vykstantys įvykiai, kaip antai susiklostę Ukrainoje, dėl kurių buvo priimtos pagrindinėje byloje ginčijamos ribojamosios priemonės, gali pateisinti priemones, kurios skirtos apginti esminiams Sąjungos saugumo interesams ir palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis išorės veiksmų tikslais, kaip tai numatyta ESS 21 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ir 2 dalies c punkte, taip pat laikantis Jungtinių Tautų Chartijos tikslų ir principų.
- 113 Dėl klausimo, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos ribojamosios priemonės buvo būtinos siekiant apginti esminius Sąjungos saugumo interesus, taip pat palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, reikia priminti, kad Taryba turi didelę diskreciją srityse, kurios reikalauja jos politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio sprendimų ir kuriose ji turi atlikti sudėtingus vertinimus (2016 m. kovo 1 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 77 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 114 Kaip savo išvados 150 punkte pabrėžė generalinis advokatas, priimdama pagrindinėje byloje nagrinėjamas ribojamąsias priemones Taryba ginčijamų aktų preambulėse priminė, kad Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovai griežtai pasmerkė Rusijos Federacijos įvykdytą Ukrainos suverenumo ir teritorinio vientisumo pažeidimą, kuris nebuvo išprovokuotas, kad Taryba paragino Rusijos Federaciją aktyviai pasinaudoti įtaka nelegaliai ginkluotoms grupuotėms, kad būtų galima visapusiškai, nedelsiant, saugiai ir patikimai patekti į bendrovės *Malaysian Airlines* MH17 reisu skridusio lėktuvo numušimo vietą Donecke (Ukraina), ir kad Sąjunga jau ėmėsi atsakomųjų priemonių, reaguodama į neteisėtą Krymo ir Sevastopolio (Ukraina) aneksiją. Atsižvelgdama į šias aplinkybes Taryba Sprendimo 2014/512 8 konstatuojamojoje dalyje padarė išvadą, kad padėtis išlieka sunki ir kad reaguojant į Rusijos Federacijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, tikslinga imtis ribojamųjų priemonių.
- 115 Beje, kaip pabrėžta Reglamento Nr. 833/2014 antroje konstatuojamojoje dalyje, iš šių nuorodų matyti, kad ginčijamuose aktuose nustatytų ribojamųjų priemonių tikslas – skatinti taikiai spręsti krizę Ukrainoje. Toks tikslas dera su siekiu palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis Sąjungos išorės veiksmų tikslais, kurie nurodyti ESS 21 straipsnyje.
- 116 Šiomis aplinkybėmis ir, atsižvelgus į Tarybos didelę diskreciją šioje srityje, ji galėjo laikyti, kad, siekiant apsaugoti esminius Sąjungos saugumo interesus, taip pat išlaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, kaip tai suprantama pagal ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 99 straipsnį, buvo būtina priimti pagrindinėje byloje nagrinėjamas ribojamąsias priemones.
- 117 Vadinasi, išnagrinėjus ginčijamus aktus atsižvelgiant į šį susitarimą, nenustatyta nieko, kas galėtų turėti poveikį jų galiojimui.
- Dėl pareigos motyvuoti ir teisės į gynybą, teisės į veiksmingą teisminę gynybą ir teisės susipažinti su bylos medžiaga paisymo
- 118 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, *Rosneft* teigimu, Taryba pažeidė SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje jai nustatytą pareigą motyvuoti ginčijamus aktus.
- 119 Šiuo atžvilgiu reikia patikslinti, kad jei Reglamento Nr. 833/2014 3 ir 3a straipsniuose, 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir II priede nustatytos ribojamosios priemonės dėl naftos sektoriaus yra visuotinio taikymo aktai, iš, be kita ko, šio sprendimo 100 punkto matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodytos nuostatos dėl vertybinių popierių ir paskolų, t. y. Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktai, 3 dalis ir III priedas, taip pat Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis bei VI priedas, skirtos individualiems subjektams.

- 120 Vis dėlto reikia priminti, kad iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo nagrinėjamo akto pobūdžio ir kad, kalbant apie visuotinio taikymo teisės aktus, motyvuose gali būti nurodyta tik, pirma, bendra situacija, lėmusi jų priėmimą, ir, antra, bendri tikslai, kurių šias aktais siekiama (1998 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Ispanija / Taryba*, C-284/94, EU:C:1998:548, 28 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 121 Dėl individualaus taikymo ribojamųjų priemonių nurodytina, kad teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą paisymu reikalaujama, kad kompetentinga Sąjungos institucija praneštų atitinkamam asmeniui šios institucijos turimus duomenis apie minėtą asmenį, kuriais grindžiamas jos sprendimas (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 111 punktą).
- 122 Nors ESV 296 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti jo kontrolę, vis dėlto toks motyvavimas turi būti pritaikytas prie nagrinėjamo akto pobūdžio ir aplinkybių, kuriomis jis buvo priimtas. Šiuo atžvilgiu nurodant motyvus nereikalaujama tiksliai nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes tai, ar akto motyvai yra pakankami, turi būti vertinama atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į priėmimo aplinkybes bei į visas nagrinėjamą sritį reglamentuojančias teisės normas, ypač į interesą gauti paaiškinimų, kurių asmenys, kuriems šis aktas skirtas, gali turėti. Tad asmens nenaudai priimtas aktas yra pakankamai motyvuotas, jeigu priimtas suinteresuotajam asmeniui žinomomis aplinkybėmis, leidžiančiomis suprasti jam skirtos priemonės esmę (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Taryba / Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 50, 53 ir 54 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).
- 123 Konstatuotina, kad Sprendimo 2014/512 1–8 konstatuojamosiose dalyse primintos reikšmingos politinės situacijos, kuriai esant buvo priimtos nagrinėjamos ribojamosios priemonės, aplinkybės. Be to, iš Reglamento Nr. 833/2014 antros konstatuojamosios dalies matyti, kad ginčijamų aktų tikslas – padidinti Rusijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir skatinti taikiai spręsti krizę. Vadinasi, ginčijamuose aktuose apibūdinama bendra padėtis, dėl kurios jie buvo priimti, ir bendri tikslai, kurių jais siekiama.
- 124 Taip pat reikia nurodyti, kad, kaip pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 158 ir 159 punktuose, *Rosneft*, būdama didžiausias Rusijos naftos sektoriaus ūkio subjektas, kurio, priimant Sprendimą 2014/512, didžioji dalis kapitalo priklausė Rusijos valstybei, negalėjo pagrįstai nežinoti priežasčių, dėl kurių Taryba priėmė jai skirtas tikslines priemones. Remiantis tikslu padidinti Rusijos veiksmų Ukrainoje sąnaudas, Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyti apribojimai tam tikriems Rusijos valstybės kontroliuojamiems naftos sektoriaus subjektams, atsižvelgiant į, be kita ko, bendrą jų turtą, kuris vertinamas daugiau kaip 1 000 milijardų Rusijos rublių. Kadangi, beje, politinė situacija minėtų priemonių priėmimo momentu ir naftos sektoriaus svarba Rusijos ekonomikai buvo plačiai žinomi, Tarybos pasirinkimą priimti šios pramonės sektoriaus dalyviams skirtas ribojamąsias priemones galima lengvai suprasti atsižvelgiant į minėtuose aktuose nurodytą tikslą.
- 125 Vadinasi, Taryba šiuo atveju pakankamai motyvavo ginčijamus aktus.
- 126 Be to, *Rosneft* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme tvirtino, kad buvo pažeista jos teisė susipažinti su bylos medžiaga, teisė į gynybą ir teisė į veiksmingą teisminę gynybą. Šiuo atžvilgiu iš Teisingumo Teismui pateiktų rašytinių pastabų matyti, kad *Rosneft* pateikė Tarybai prašymus susipažinti su dokumentais, būtent su bylos medžiaga, tam, kad ji galėtų pateikti savo gynybos argumentus, kiek tai susiję su jos pareikštu ieškiniu dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų ribojamųjų priemonių panaikinimo Bendrajame Teisme. *Rosneft* teigimu, Taryba privalėjo leisti jai susipažinti su visais su šiomis priemonėmis susijusiais oficialiais, bet nekonfidencialiais, dokumentais, remiantis 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 dėl

galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 1 sk., 3 t., p. 331) ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian* (C-280/12 P, EU:C:2013:775) ir 59 ir 60 punktuose suformuota jurisprudencija dėl teisės į gynybą, įskaitant teisę susipažinti su bylos medžiaga paisant teisėtų konfidencialumo interesų, ir dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą laikymosi. Taryba į šiuos prašymus atsakė, tačiau leido susipažinti tik su dalimi prašytų dokumentų.

- 127 Nors šiuo atžvilgiu *Rosneft* remiasi teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu, taip pat papildomai pažeista pareiga motyvuoti, reikia konstatuoti, kad didžiaja jos argumentų dalimi tik siekiama ginčyti sprendimų, kuriais Taryba, remdamasi Reglamentu Nr. 1049/2001, atsisakė jai leisti susipažinti su visais prašomais dokumentais, galiojimą.
- 128 Kalbant apie Tarybos sprendimus, priimtus vadovaujantis Reglamentu Nr. 1049/2001, reikia nurodyti, kad *Rosneft* buvo jų adresatė, tad minėti sprendimai buvo tiesiogiai ir konkrečiai su ja susiję, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Kadangi akivaizdu, kad dėl šių sprendimų jos pareikštas ieškinys dėl panaikinimo būtų priimtinas remiantis minėtu straipsniu, ji negali remtis jų negaliojimu per prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrą (šiuo klausimu žr. 1994 m. kovo 9 d. Sprendimo *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, EU:C:1994:90, 23–25 punktus; 2001 m. vasario 15 d. Sprendimo *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 36 ir 37 punktus ir 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *E ir F*, C-550/09, EU:C:2010:382, 46 punktą).
- 129 Galiausiai, nors *Rosneft* taip pat pažymėjo, kad Taryba, kai nagrinėjo jos prašymus susipažinti su bylos medžiaga, neturėjo remtis Reglamentu Nr. 1049/2001, ji nepateikė jokių paaiškinimų, kaip ši klaida galėjo paveikti ginčijamų aktų nuostatų galiojimą.
- 130 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad išanalizavus ginčijamus aktus atsižvelgiant į pareigą motyvuoti, teisę į gynybą, įskaitant teisę susipažinti su bylos medžiaga, ir teisę į veiksmingą teisminę gynybą, nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti šių aktų galiojimą.

– Dėl vienodo požiūrio principo

- 131 *Rosneft* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme ir Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose tvirtina, kad Taryba pažeidė vienodo požiūrio principą, kai Reglamento Nr. 833/2014 3 ir 3a straipsnyje, 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir II priede nurodė tam tikrose naftos sektoriaus šakose, o ne kituose sektoriuose veiklą vykdančias įmones, atsižvelgiant į tai, kad nurodytas ribojamųjų priemonių tikslas nei paaiškina, nei pateisina šį skirtingą požiūrį.
- 132 Kaip matyti iš šio sprendimo 88 punkto, Taryba turi didelę diskreciją, kai nustato ribojamųjų priemonių dalyką, ir taip ypač yra, kai tokiomis priemonėmis numatomas, kaip nustatyta SESV 215 straipsnio 1 dalyje, ekonominių ir finansinių santykių su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis visiškas nutraukimas ar dalinis apribojimas. Šiuo klausimu, kaip nurodė Jungtinės Karalystės vyriausybė, pažymėtina, kad dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų naftos sektoriui taikomų ribojamųjų priemonių Taryba, jei mano esant tinkama, be kita ko, gali nustatyti ribojimus įmonėms, veikiančioms specifiniuose Rusijos ekonomikos sektoriuose, kuriuose Sąjungos kilmės gaminiai, technologijos ar paslaugos ypač svarbūs. Iš tiesų tai, kad buvo pasirinktos įmonės ar sektoriai, priklausantys nuo aukštųjų technologijų arba žinių, kurias daugiausia galima rasti Sąjungoje, atitinka tikslą užtikrinti pagrindinėje byloje nagrinėjamų ribojamųjų priemonių veiksmingumą ir išvengti, kad šios priemonės prarastų poveikį į Rusiją importuojant jas galinčius pakeisti gaminius, technologijas ar paslaugas iš trečiųjų šalių.
- 133 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad, išanalizavus ginčijamus aktus atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą, nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti šių aktų galiojimą.

– Dėl piktnaudžiavimo įgaliojimais

- 134 *Rosneft* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme ir nagrinėjant šią bylą tvirtino, kad priėmusi pagrindinėje byloje nagrinėjamas ribojamąsias priemones Taryba piktnaudžiavo įgaliojimais, kai teigė, jog šios priemonės buvo patvirtintos, kaip nurodyta Reglamento Nr. 833/2014 2 konstatuojamojoje dalyje, norint „padidinti Rusijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir remti taikų krizės sprendimą“, nors iš tikrųjų šių priemonių tikslas buvo padaryti ilgalaikės žalos Rusijos Federacijos energijos sektoriui ir taip sumažinti jos galią grasinti nuo jos energetiškai priklausančioms šalims.
- 135 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, teisės aktas laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais tik tada, jei remiantis objektyviais, tinkamais ir suderinamais įrodymais paaiškėja, kad jis priimtas tik ar bent jau iš esmės siekiant kitų tikslų nei tie, dėl kurių tokie įgaliojimai suteikti, arba norint išvengti Sutartyse specialiai numatytos konkrečiu atveju taikytinos procedūros (2013 m. balandžio 16 d. Sprendimo *Ispanija ir Italija / Taryba*, C-274/11 ir C-295/11, EU:C:2013:240, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 136 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad šioje byloje, be *Rosneft* rašytinėse pastabose pateiktos nuorodos į Komisijos darbo dokumentą, kurio reikšmingumas turi būti atmestas dėl generalinio advokato išvados 180–182 punktuose nurodytų priežasčių, ši bendrovė visiškai nepagrindė savo teiginio, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos ribojamosios priemonės priimtos siekiant kito tikslo nei tas, kuris matyti iš ginčijamų aktų, ir juo labiau nepateikė objektyvių, tinkamų ir suderinamų to įrodymų.
- 137 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad išanalizavus, kaip teigiama, Tarybos piktnaudžiavimo įgaliojimais klausimą, nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti ginčijamų aktų galiojimą.

– Dėl prieštaravimo buvimo tarp Sprendimo 2014/512 ir Reglamento Nr. 833/2014 terminų

- 138 Vykstant pagrindinės bylos nagrinėjimui, *Rosneft* nurodė, kad esama prieštaravimo tarp Sprendimo 2014/512 4 straipsnio 4 dalies ir Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 5 dalies formuluočių. Pagal pirmąją nuostatą valstybėms narėms nesuteikiama jokios diskrecijos dėl draudimo neišduoti leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti įrangą, įtrauktą į minėto reglamento II dalį, pagal sutartis, sudarytas iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., o pagal antrąją jos gali leisti, taigi ir atsisakyti leisti, vykdyti prievolę, tenkančią pagal tokias sutartis.
- 139 Kaip rašytinėse pastabose pažymi *Rosneft*, Sprendimo 2014/512 4 straipsnio 4 dalis suformuluota kitaip, palyginti su Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa. Remiantis Sprendimo 2014/512 4 straipsnio 4 dalimi, draudimas kompetentingoms valdžios institucijoms išduoti leidimą parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti tam tikrą įrangą, skirtą tam tikros kategorijos naftos žvalgybos ir gavybos projektams, „nedaro poveikio sutarčių, sudarytų iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., arba papildomų sutarčių, kurios reikalingos tokioms sutartims vykdyti, vykdymui“.
- 140 Žinoma, Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 5 dalyje vartojami terminai nėra tokio kategoriško pobūdžio kaip tie, kurie vartojami Sprendime 2014/512. Tačiau dėl šios aplinkybės Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 5 dalis negali tapti negaliojančia.
- 141 Kadangi Reglamentu Nr. 833/2014 siekiama pagal SESV 215 straipsnį priimti priemones, būtinas Sprendimui 2014/512 įgyvendinti, šio reglamento terminus reikia aiškinti kuo labiau atsižvelgiant į to sprendimo nuostatas. Šiuo atveju neatrodo, kad dviejų Sąjungos teisės aktų formuluotė taip skirtųsi, kad jų nebūtų įmanoma aiškinti vienodai. Taigi, šio reglamento 3 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje esančią frazę reikia suprasti taip, kad kompetentingos valdžios institucijos „gali“ suteikti

leidimą ir kad jį išduodamos, be kita ko, privalo užtikrinti, kad taikant minėto reglamento 3 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą nebūtų daroma poveikio sutarčių, sudarytų iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., vykdymui.

142 Tuo remiantis darytina išvada, kad skirtingos Sprendimo 2014/512 4 straipsnio 4 dalies ir Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 5 dalies formuluotės negali daryti poveikio pastarosios nuostatos galiojimui.

– Dėl proporcingumo principo ir *Rosneft* pagrindinių teisių

143 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo sprendime nurodyta, kad *Rosneft* tvirtino, jog Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis, 7 straipsnis ir III priedas, taip pat Reglamento Nr. 833/2014 3 ir 3a straipsniai, 4 straipsnio 3 ir 4 dalys, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktai ir 3 dalis, 11 straipsnis ir II bei VI priedai negalioja, nes juose nustatytos ribojamosios priemonės yra neproporcingos, atsižvelgiant į nurodytą tikslą, ir laikytinos nepagrįstu kišimusi į jos laisvę užsiimti verslu ir teisę į nuosavybę, kurias užtikrina atitinkamai Chartijos 16 ir 17 straipsniai.

144 *Rosneft* remiasi 2009 m. spalio 14 d. Sprendimu *Bank Melli Iran / Taryba* (T-390/08, EU:T:2009:401) ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimu *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft* (C-348/12 P, EU:C:2013:776) ir mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos ribojamosios priemonės nėra nei būtinos, nei tinkamos, nes nėra jokio pagrįsto ryšio tarp šiomis priemonėmis siekiamo tikslo ir būdų jam pasiekti. Todėl jos pripažintinos neproporcingu kišimusi į *Rosneft* laisvę užsiimti verslu.

145 Taip pat *Rosneft* tvirtina, kad pagal Sprendimo 2014/512 7 straipsnio 1 dalį ir Reglamento Nr. 833/2014 11 straipsnio 1 dalį leidžiama konfiskuoti jos lėšas ir apriboti įgytas sutartines teises, t. y. teisę į nuosavybę. Šios nuostatos viršija tai, kas būtina, nes iš esmės numato, kad sutarčių šalys, ne Rusijos subjektai, atleidžiamos nuo bet kokios prievolės pagal sutartis, sudarytas su šiose nuostatose nurodytais subjektais, net jeigu ta prievolė – visų rūšių įrangos, kurios tik maža dalis susijusi su minėto reglamento II priede nurodytais objektais, tiekimas.

146 Kadangi *Rosneft* ginčija bendrųjų nuostatų, kuriomis remiantis buvo nuspręsta įtraukti ją į ginčijamų aktų prieduose esančius sąrašus, proporcingumą, primintina, kad, pirma, dėl proporcingumo principo laikymosi teisminės kontrolės Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad Sąjungos teisės aktų leidėjui turi būti suteikta didelė diskrecija srityse, kurios reikalauja jo politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio sprendimų ir kuriose jis turi atlikti sudėtingus vertinimus. Tuo remdamasis jis padarė išvadą, kad tik akivaizdžiai netinkamas šiose srityse nustatytos priemonės pobūdis, palyginti su kompetentingos institucijos siekiamu tikslu, gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

147 Priešingai, nei teigia *Rosneft*, tarp ginčijamų aktų turinio ir jais siekiamo tikslo egzistuoja pagrįstas ryšys. Iš tiesų, kadangi šis tikslas yra, be kita ko, padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas, sprendimas sutelkti dėmesį į didžiausią naftos sektoriaus ūkio subjektą, kurio, beje, didžiausia kapitalo dalis priklauso Rusijos valstybei, nuosekliai atitinka minėtą tikslą ir bet kuriuo atveju negali būti laikomas akivaizdžiai netinkamu, palyginti su juo siekiamu tikslu.

148 Antra, *Rosneft* nurodytos pagrindinės teisės, t. y. laisvė užsiimti verslu ir teisė į nuosavybę, nėra absoliučios teisės, taigi gali būti nustatyti naudojimosi jomis apribojimai, jeigu jie pagrįsti Sąjungos siekiamais bendrojo intereso tikslais, su sąlyga, kad tokie apribojimai iš tikrųjų atitinka minėtus bendrojo intereso tikslus ir siekiamo tikslo atžvilgiu nėra neproporcingi ir neleistini veiksmai, keliantys grėsmę pačių užtikrinamų teisių esmei (šiuo klausimu žr. 1974 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Nold /*

Komisija, 4/73, EU:C:1974:51, 14 punktą; 1996 m. liepos 30 d. Sprendimo *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, 21 punktą ir 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Bank Melli Iran / Taryba*, C-548/09 P, EU:C:2011:735, 113 ir 114 punktus).

- 149 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kaip Teisingumo Teismas pažymėjo Jugoslavijos Federacinei Respublikai (Serbija ir Juodkalnija) taikomo embargo aplinkybėmis, kad ribojamosios priemonės dėl savo esmės turi poveikį teisei į nuosavybę ir laisvei užsiimti profesine veikla, taip sukeldamos žalos šalims, kurios visiškai nėra atsakingos dėl padėties, lėmusios sankcijas (šiuo klausimu žr. 1996 m. liepos 30 d. Sprendimo *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, 22 punktą). Toks yra *a fortiori* tikslinių ribojamųjų priemonių poveikis subjektams, kuriems jos skirtos.
- 150 Pagrindinėje byloje pažymėtina, kad ginčijamais aktais siekiamų tikslų svarba, t. y. Ukrainos teritorijos vientisumo, suvereniteto ir nepriklausomybės apsauga, taip pat taikaus krizės šioje šalyje sprendimo skatinimas, kuriuos apima, kaip matyti iš šio sprendimo 113–115 punktuose nurodytų elementų, platesnis tikslas išsaugoti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis ESS 21 straipsnyje nustatytais Sąjungos išorės veiksmų tikslais, gali pateisinti neigiamas, netgi sunkias, pasekmes tam tikriems ūkio subjektams. Tokiomis aplinkybėmis ir, be kita ko, atsižvelgiant į Tarybos reaguojant į krizę Ukrainoje priimtų ribojamųjų priemonių progresyvų intensyvėjimą, kišimasis į *Rosneft* laisvę užsiimti verslu ir teisę į nuosavybę negali būti laikomas neproporcingu.
- 151 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad išnagrinėjus antrojo klausimo a punktą nenustatyta nieko, kas galėtų turėti poveikį Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 7 straipsnio ir III priedo ar Reglamento Nr. 833/2014 3 ir 3a straipsnių, 4 straipsnio 3 ir 4 dalių, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 11 straipsnio ir II bei VI priedų galiojimui.

Dėl antrojo klausimo b punkto

- 152 Antrojo klausimo b punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* principus reikia aiškinti taip, kad jie valstybei narei draudžia remiantis Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsnio 1 dalimi nustatyti baudžiamąsias sankcijas, taikytinas, kai pažeidžiamos Reglamento Nr. 833/2014 nuostatos, jeigu Teisingumo Teismas dar aiškiai neapibrėžė šių nuostatų apimties ir atitinkamai su jomis susijusių baudžiamųjų sankcijų.

Dėl priimtimumo

- 153 Jungtinės Karalystės vyriausybė ir Taryba teigia, kad šis prejudicinis klausimas nepriimtinas. Jungtinės Karalystės vyriausybės manymu, klausimas yra hipotetinis, nes *Rosneft* nėra Sąjungos paslaugų eksportuotoja ar teikėja, kuriai nustatyta elgesio apribojimų pagal Reglamentą Nr. 833/2014, todėl *Rosneft* negali būti taikoma jokia baudžiamoji sankcija pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus nacionalinės teisės aktus. Taryba, beje, mano, kad iš tikrųjų šis klausimas pateiktas dėl minėtų teisės aktų galiojimo.
- 154 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, jog atsižvelgiant į tai, kad prejudicinis klausimas užduotas dėl sankcijų, taikytinų pažeidus Reglamento Nr. 833/2014 nuostatas ir teisinio saugumo bei *nulla poena sine lege certa* principus, juo akivaizdžiai siekiama sužinoti ne apie Jungtinės Karalystės vyriausybės priimtų nacionalinių priemonių galiojimą, bet apie iš šių principų išplaukiančias ribas, kurių turi laikytis valstybės narės, kai įgyvendina Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsnio 1 dalį.

- 155 Be šio sprendimo 50 punkte išdėstytų prejudicinių klausimų priimtumo sąlygų, reikia priminti, kad nacionalinio teismo pateiktiems klausimams, atsižvelgiant į jo paties nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija (2013 m. sausio 29 d. Sprendimo *Radu*, C-396/11, EU:C:2013:39, 22 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 156 Kalbant apie tai, kad šis klausimas, kaip teigiama, yra hipotetinis, pažymėtina, pirma, kad per posėdį Teisingumo Teisme *Rosneft* tvirtino, jog, pažeidus ribojamąsias priemones, jai gali kilti baudžiamoji atsakomybė už bendrininkavimą, o šio tvirtinimo kitos suinteresuotosios šalys neginčijo. Antra, netgi darant prielaidą, kad, *Rosneft* pažeidus Reglamento Nr. 833/2014 nuostatas, jai negali būti taikomos pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytos baudžiamosios sankcijos, nebūtinai dėl šios aplinkybės klausimas taps hipotetinis, nes, kaip savo išvados 211 punkte pabrėžė generalinis advokatas, iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nematyti, kad *Rosneft* neturi teisės ginčyti pagal Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsnio 1 dalį Jungtinės Karalystės vyriausybės priimtų priemonių.
- 157 Šiomis aplinkybėmis klausimas, atsižvelgiant į tai, kad, be kita ko, pateiktas dėl Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsnio 1 dalies įgyvendinimo sąlygų ir nėra hipotetinis, yra priimtinas.

Dėl esmės

- 158 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo sprendimo ir *Rosneft* rašytinių pastabų matyti, kad ji mano, jog tam tikroms Reglamento Nr. 833/2014 nuostatomis trūksta aiškumo ir tikslumo, todėl suinteresuotieji asmenys negali aiškiai žinoti savo teisių ir pareigų. Šiomis aplinkybėmis Taryba pažeidė teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* principus, kai šio reglamento 8 straipsnyje numatė, kad valstybės narės turi nustatyti sankcijas, įskaitant baudžiamąsias, siekdamas užtikrinti pagrindinėje byloje nagrinėjamų ribojamųjų priemonių įgyvendinimą.
- 159 Pirma, dėl frazės „vandenys, kurių gylis didesnis nei 150 metrų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 3 dalies a punktą ir 3a straipsnio 1 dalies a punktą, neaišku, nuo kokio taško turi būti matuojamas 150 metrų gylis. Antra, dėl „skalūnų“ sąvokos, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 3 straipsnio 3 dalies c punktą ir 3a straipsnio 1 dalies c punktą, netgi geologijos sektoriuje nėra bendro sutarimo dėl šios sąvokos reikšmės. Trečia, terminas „finansinė parama“, esantis to paties reglamento 4 straipsnio 3 dalies b punkte, nėra aiškus ir, ketvirta, iš Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalyje esančio termino „perleidžiamieji vertybiniai popieriai“ negalima aiškiai suprasti, ar šioje nuostatoje numatytas draudimas taip pat taikytinas TDP, kurie išleisti po 2014 m. rugsėjo 12 d., tačiau atitinka iki šios datos išleistas akcijas.
- 160 Bet kuriuo atveju *Rosneft* tvirtina, kad valstybė narė negali nustatyti baudžiamųjų sankcijų, taikytinų tuo atveju, kai pažeidžiamos Reglamento Nr. 833/2014 nuostatos, jeigu Teisingumo Teismas dar neišaiškino šio reglamento nuostatų.
- 161 Pirma, dėl bendrojo teisinio saugumo principo primintina, kad pagal šį pagrindinį Sąjungos teisės principą, be kita ko, reikalaujama, kad teisės aktas būtų aiškus ir tikslus tam, kad suinteresuotieji asmenys galėtų aiškiai žinoti savo teises ir pareigas ir elgtis atsižvelgdami į tai (2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *IATA ir ELFAA*, C-344/04, EU:C:2006:10, 68 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 162 Antra, dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodyto *nulla poena sine lege certa* principo konstatuotina, kad šis principas, kurį apima Chartijos 49 straipsnis „Teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei baudmės proporcingumo principai“ ir kuris pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją yra konkreti bendrojo teisinio saugumo principo išraiška (žr. 2008 m. birželio 3 d. Sprendimo *Intertanko ir kt.*, C-308/06, EU:C:2008:312, 70 punktą), be kita ko, reiškia, kad įstatyme turi būti aiškiai numatyti pažeidimai ir už juos taikomos baudmės. Ši sąlyga laikoma įgyvendinta, jei

- suinteresuotasis asmuo iš atitinkamos nuostatos teksto ir prireikus iš teismų išaiškinimo gali žinoti, kurie veiksmai ar neveikimas užtraukia baudžiamąją atsakomybę (2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, EU:C:2007:261, 50 punktas).
- 163 Reikia konstatuoti, kad šiuo atveju šio sprendimo 159 punkte nurodytos frazės, kurios, *Rosneft* teigimu, netikslios, yra bendro pobūdžio. Vis dėlto „perleidžiamųjų vertybinių popierių“ sąvoka apibrėžta Reglamento Nr. 833/2014 1 straipsnio f punkte, o „finansinės paramos“ sąvoka apibūdinta to paties reglamento 4 straipsnio 3 dalies b punkte.
- 164 Vadovaujantis Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) jurisprudencija, susijusia su 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 7 straipsniu, kuriame įtvirtintos teisės, atitinkančios Chartijos 49 straipsniu užtikrinamas teises (2015 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Taricco ir kt.*, C-105/14, EU:C:2015:555, 57 punktas), ir atsizvelgiant į tai, kad teisėkūros aktai neišvengiamai yra visuotinio taikymo, jų formuluotės negali būti absoliučiai tikslios. Tuo remiantis darytina išvada, kad nors teisėkūros būdas, kai pateikiami ne baigtiniai sąrašai, bet vartojamos veikiau bendrosios kategorijos, palieka tam tikrų neaiškumų dėl apibrėžimo ribų, vien šių su ribiniais atvejais susijusių abejonių nepakanka, kad nuostata nebeatitiktų minėtos konvencijos 7 straipsnio, jeigu daugeliu atvejų ji pakankamai aiški (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1996 m. lapkričio 15 d. EŽTT Sprendimo *Cantoni prieš Prancūziją*, ECLI:CE:ECHR:1996:1115JUD001786291, 31 ir 32 punktus).
- 165 Kadangi šie argumentai, remiantis Chartijos 52 straipsnio 3 dalimi, taip pat taikytini ir jos 49 straipsniui, reikia pripažinti, kad pats Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinkimas *Rosneft* nurodytose nuostatose vartoti frazes ar terminus „finansinė parama“, „vandenys, kurių gylis didesnis nei 150 metrų“, „skalūnai“ ar „perleidžiamieji vertybiniai popieriai“ negali būti laikomas *nulla poena sine lege certa* principo pažeidimu.
- 166 Šią išvadą patvirtina aplinkybė, kad įstatymo numatomumas neprieštarauja tam, kad suinteresuotajam asmeniui, neperžengiant protingumo ribų, gali prireikti pasinaudoti specialisto patarimais, siekdamas konkretaus atvejo aplinkybėmis įvertinti pasekmes, kurių gali atsirasti dėl tam tikro akto (žr. 2014 m. kovo 18 d. EŽTT Sprendimo *Öcalan prieš Turkiją*, ECLI:CE:ECHR:2014:0318JUD002406903, 174 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Nagrinėjamu atveju reikia pripažinti, kad nors terminai, kurių netikslumą nurodo *Rosneft*, nėra absoliučiai tikslūs, vis dėlto neatrodo, kad iš jų suinteresuotasis asmuo negalėtų suprasti, kurie veiksmai ar neveikimas užtraukia jam baudžiamąją atsakomybę.
- 167 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad *nulla poena sine lege certa* principas negali būti aiškinamas taip, kad juo draudžiama jurisprudencijoje laipsniškai aiškinti baudžiamosios atsakomybės taisykles, jei toki aiškinimą galima protingai numatyti (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 217 ir 218 punktus).
- 168 Vadinasi, priešingai, nei teigia *Rosneft*, aplinkybė, kad Reglamente Nr. 833/2014 vartojamus terminus vėliau Teisingumo Teismas laipsniškai gali paaiškinti, negali būti kliūtis valstybei narei pagal šio reglamento 8 straipsnio 1 dalį nustatyti sankcijas, siekiant užtikrinti jo įgyvendinimą.
- 169 Taigi reikia pripažinti, kad šiuo atveju šio sprendimo 159 punkte nurodyti Reglamento Nr. 833/2014 terminai nesudaro kliūčių valstybei narei remiantis Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsnio 1 dalimi įtvirtinti baudžiamąsias sankcijas, taikytinas pažeidus šio reglamento nuostatas.
- 170 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į antrojo klausimo b punktą reikia atsakyti, kad teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* principai turi būti aiškinami taip, kad jie nesudaro kliūčių valstybei narei remiantis Reglamento Nr. 833/2014 8 straipsnio 1 dalimi įtvirtinti baudžiamąsias sankcijas, taikytinas tuo atveju, kai pažeidžiamos šio reglamento nuostatos, nepaisant to, kad Teisingumo Teismas dar neišaiškino šių nuostatų ir atitinkamai su jomis susijusių baudžiamųjų sankcijų apimties.

Dėl trečiojo klausimo a punkto

- 171 Trečiojo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalies b punkte esantį terminą „finansinė parama“ reikia aiškinti taip, kad jis apima banko arba kitos finansų įstaigos atliekamą mokėjimų tvarkymą.
- 172 *Rosneft* ir Vokietijos vyriausybė mano, kad šis terminas Reglamente Nr. 833/2014 reiškia ne veiksmus, susijusius su paprastu mokėjimų tvarkymu, bet finansavimo veiksmus, kuriais suteikiama reikšminga materialinė parama. Šiuo atžvilgiu Vokietijos vyriausybė tvirtina, kad mokėjimo paslaugos – tai paslaugos, suteikiamos tam, kad būtų vykdomos mokėjimo operacijos tretiesiems asmenims, kurie yra mokėtojai, kaip matyti iš 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančios Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007, p. 1), 4 straipsnio 3 punkto, siejamo su šios direktyvos priedu. Tačiau paslaugos, kurioms teikti reikia gauti leidimą pagal Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalį, kaip antai dotacijos, paskolos ir eksporto kredito draudimas, yra paslaugos, kurias teikdamas bankas trečiųjų asmenų naudai naudoja savo nuosavas lėšas.
- 173 Be to, ši vyriausybė mano, kad finansų įstaigos neturi pakankamos informacijos, atsižvelgiant, be kita ko, į 2006 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1781/2006 dėl mokėtojo informacijos, pateikiamos pervedant lėšas (OL L 345, 2006, p. 1), tam, kad įvertintų, ar iš tiesų mokėjimo tikslas prieštarauja Reglamentui Nr. 833/2014.
- 174 Jungtinės Karalystės vyriausybės, Estijos vyriausybės ir Komisijos teigimu, „finansinės paramos“ terminas apima banko ar kitos finansų įstaigos mokėjimo paslaugas ir šios paslaugos yra draudžiamos, jeigu jos susijusios su komerciniu sandoriu, draudžiamu pagal Reglamentą Nr. 833/2014. Remdamosi 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos rekomendacija dėl tam tikrų Reglamento (ES) Nr. 833/2014 įgyvendinimo nuostatų [C(2014) 9950 *final*] šios suinteresuotosios šalys mano, kad tą terminą reikia aiškinti plačiai.
- 175 Prancūzijos vyriausybė, teigia, kad „finansinės paramos“ sąvoka turi apimti tik operacijas, kai finansų įstaiga suteikia naujų išteklių. Vis dėlto ši sąvoka galėtų apimti mokėjimų tvarkymą, kai jis susijęs su pagal Reglamentą Nr. 833/2014 draudžiamu komerciniu sandoriu, su sąlyga, kad toks mokėjimų tvarkymas reiškia, kad finansų įstaiga perduoda naujų išteklių jų gavėjams.
- 176 Pažymėtina, kad remiantis pagal Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnį ir 4 straipsnio 3 dalį nustatytomis ribojamosiomis priemonėmis, iš anksto reikia gauti leidimą ne tik į Rusiją eksportuojant naftos pramonei skirtus gaminius, kurių sąrašas pateiktas šio reglamento II priede, bet taip pat teikiant su atitinkamais gaminiiais susijusias paslaugas, įskaitant, be kita ko, tokių gaminių eksporto finansavimą ar finansinę paramą. Vadinas, su tokiomis paslaugomis susiję apribojimai taikytini ir finansų įstaigoms, kurios gali teikti finansinę paramą, įskaitant, be kita ko, dotacijas, paskolas ir eksporto kredito draudimą, šių gaminių eksportuotojams.
- 177 Taigi atsižvelgiant į pagrindinėje byloje nagrinėjamų ribojamųjų priemonių dalyką laikytina, kad trečiojo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalį, kai joje daroma nuoroda į „finansinę paramą“, reikia aiškinti taip, kad ja, be kita ko, finansų įstaigos įpareigojamos gauti leidimą, jeigu nori tvarkyti bet kokį mokėjimą, susijusį su gaminių, nurodytų šio reglamento II priede, pardavimu, tiekimu, perdavimu ar eksportu į Rusiją, ypač kai šios įstaigos konstatuoja, kad prašomas tvarkyti mokėjimas susijęs su tokiu sandoriu.
- 178 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad nė vienoje Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalies b punkto kalbinėje versijoje nėra tiesioginės nuorodos į „mokėjimų tvarkymą“. Šiomis aplinkybėmis, reikia atsižvelgti į šio reglamento bendrąją struktūrą ir tikslą.

- 179 Aiškinant Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalies b punktą atsižvelgiant į jo kontekstą, matyti, kaip tai irgi tvirtina Vokietijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose, kad vartodamas terminą „finansinė parama“ Sąjungos teisės aktų leidėjas turi omenyje dotacijoms, paskoloms ir eksporto kredito draudimui prilygintinus veiksmus. Tačiau jeigu atlikdama šiuos veiksmus atitinkama finansų įstaiga privalo naudoti savo išteklius, tai mokėjimų paslaugas ji teikia kaip tarpininkė, pervedama mokėtojo, trečiosios šalies, lėšas konkrečiam gavėjui ir visiškai nenaudodama nuosavų lėšų.
- 180 Tokiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalis negali būti aiškinama kaip įpareigojanti finansų įstaigas, kai jos ketina tvarkyti bet kokį mokėjimą, susijusį su gaminių, nurodytų šio reglamento II priede, pardavimu, tiekimu, perdavimu ar eksportu į Rusiją, gauti papildomą leidimą nei tas, kurio šiam sandoriui reikalaujama pagal Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnį, kai šios įstaigos konstatuoja, kad prašomas tvarkyti mokėjimas sudaro visą ar dalį atlygio už tokį sandorį.
- 181 Iš tiesų atsižvelgiant į aplinkybę, kad minėto reglamento 4 straipsnio 3 dalies b punktu nesiekama įtvirtinti nei lėšų išaldymo, nei jų pervedimo apribojimų, laikytina, kad jeigu Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs dėl bet kokio banko pavedimo, susijusio su Reglamento Nr. 833/2014 II priede nurodytais gaminiais, tvarkymo nustatyti pareigą gauti papildomą leidimą nei tas kuris būtinas pagal Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnį tokiam sandoriui, koks nurodytas ankstesniame punkte, ir jos ribas, jis būtų vartojęs kitą terminą nei „finansinė parama“.
- 182 Galiausiai, jeigu Reglamentu Nr. 833/2014 siekiama, be kita ko, padidinti Rusijos Federacijos veiksmų Ukrainoje sąnaudas, konstatuotina, kad pagal šio reglamento 4 straipsnio 3 dalies b punktą šio tikslo siekiama nuosekliai, nustatant finansinės paramos, kai į Rusiją eksportuojami naftos pramonei skirti gaminiai, apribojimus, bet nenustatant reikalavimo gauti išankstinį leidimą dėl paties mokėjimų tvarkymo.
- 183 Pirma pateiktas aiškinimas nedaro poveikio draudimui, kuris numatytas dėl bet kokio mokėjimų tvarkymo, susijusio su komerciniu sandoriu, kuris pats draudžiamas pagal Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnio 5 dalį.
- 184 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į trečiojo klausimo a punktą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 3 dalies b punkte esantis terminas „finansinė parama“ aiškintinas kaip neapimantis banko ar kitos finansų įstaigos atliekamo paties mokėjimo tvarkymo.

Dėl trečiojo klausimo b punkto

- 185 Trečiojo klausimo b punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama nuo 2014 m. rugsėjo 12 d. leisti TDP pagal indėlio sutartį, sudarytą su vienu iš šio reglamento VI priede išvardytų subjektų, kai šie TDP yra dėl kurio nors iš šių subjektų akcijų, išleistų iki 2014 m. rugsėjo 12 d.
- 186 *Rosneft* manymu, į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai. Jos teigimu, aiškinimas, kad subjektų, kuriems taikytinos pagrindinėje byloje nagrinėjamos ribojamosios priemonės, akcininkai negalėtų pakeisti akcijų į TDP, prieštarautų Reglamentu Nr. 833/2014 siekiamam tikslui – daryti spaudimą Rusijos Federacijai apribojant jos subjektų, kuriems skirtos ribojamosios priemonės, pajėgumą mobilizuoti kapitalą, nes jis, be kita ko, paveiktų šių subjektų akcininkus.
- 187 Iš Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalies b punkto matyti, kad draudžiama pirkti ir parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius, teikti investicines paslaugas arba pagalbą išleidžiant šiuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, jeigu jie išleisti po 2014 m. rugsėjo 12 d., taip pat draudžiamas bet koks su šiais vertybiniais popieriais susijęs sandoris, kurio šalis yra šio reglamento

VI priede išvardyti subjektai, įskaitant *Rosneft*. Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad, remiantis Reglamento Nr. 833/2014 1 straipsnio f punkte pateikta apibrėžtimi, terminas „perleidžiamieji vertybiniai popieriai“ apima tarptautinius depozitoriumo pakvitavimus dėl akcijų.

- 188 Dėl *Rosneft* argumento, kad šis draudimas prieštarauja minėto reglamento tikslui, nes dėl jo nukenčia VI priede išvardytų subjektų akcininkai, pažymėtina, kaip tai nurodė ir FCA, kad atsižvelgiant į tai, jog ribojamosios priemonės taikytinos bendrovei, atitinkamai jos gali neigiamai paveikti ir akcininkų interesus. Šiuo atveju, kadangi minėtomis ribojamosiomis priemonėmis siekiama būtent padidinti Rusijos Federacijos, kuri yra didžiausia *Rosneft* akcininkė, veiksmų sąnaudas, šis argumentas neturi jokio pagrindo.
- 189 Be to, akivaizdu, kad pagal Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalį nuo 2014 m. rugsėjo 12 d. draudžiama leisti TDP dėl VI priede išvardytų subjektų akcijų, nesvarbu, kada šios akcijos buvo išleistos.
- 190 Taigi į trečiojo klausimo b punktą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalis aiškintina kaip draudžianti nuo 2014 m. rugsėjo 12 d. leisti TDP pagal indėlio sutartį, sudarytą su vienu iš šio reglamento VI priede išvardytų subjektų, įskaitant kai šie TDP yra dėl akcijų, tų subjektų išleistų iki šios datos.

Dėl trečiojo klausimo c punkto

- 191 Trečiojo klausimo c punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo, jei šis mano esant būtina, išaiškinti Reglamento Nr. 833/2014 3 ir 3a straipsniuose esančias sąvokas „vandenys, kurių gylis didesnis nei 150 metrų“ ir „skalūnai“.
- 192 Skaitant sprendimą pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šis klausimas Teisingumo Teismui pateiktas papildant antrojo klausimo b punktą, kuriuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar Reglamentas Nr. 833/2014 negalioja, nes, kaip teigiama, nėra aiškus. Šiuo atžvilgiu šis nacionalinis teismas tik nurodo, kad Teisingumo Teismas gali, jei mano esant būtina, pateikti suinteresuotiems asmenims tikslesnes šių sąvokų apibrėžtis.
- 193 Vis dėlto šis teismas nepaaiškina, kodėl Teisingumo Teismo pateiktos tikslesnės minėtų sąvokų apibrėžtys būtinos jo nagrinėjamai bylai išspręsti.
- 194 Nors tiesa, kad prejudiciniams klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija (2011 m. liepos 28 d. Sprendimo Lidl & Companhia, C 106/10, EU:C:2011:526, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), reikia pažymėti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne siekiant gauti konsultacinę nuomonę dėl bendro pobūdžio arba hipotetinių klausimų, bet dėl būtinybės veiksmingai išspręsti bylą (2005 m. sausio 20 d. Sprendimo García Blanco, C 225/02, EU:C:2005:34, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 195 Šiuo atveju, iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą neaišku, kuo konkrečiai šis klausimas skiriasi nuo antrojo klausimo b punkto, kuriuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar Reglamentas Nr. 833/2014 negalioja dėl to, kad, kaip teigiama, nėra aiškus. Kadangi iš atsakymo į antrojo klausimo b punktą matyti, kad išnagrinėjus Reglamento Nr. 833/2014 3 ir 3a klausimus, atsižvelgiant į teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* principus, nenustatyta nieko, kas galėtų sukelti abejonių dėl minėtų nuostatų galiojimo, remiantis sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą esančia informacija pažymėtina, kad nematyti, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui būtinas šių nuostatų išaiškinimas tam, kad jis galėtų išspręsti ginčą pagrindinėje byloje.

196 Kadangi šiuo klausimu nepateikta daugiau paaiškinimų, nereikia spręsti dėl prašymo pateikti išaiškinimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

197 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. ESS 19, 24 ir 40 straipsnius, SESV 275 straipsnį ir Chartijos 47 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pagal SESV 267 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą dėl akto, priimto remiantis nuostatomis dėl BUSP, kaip antai 2014 m. liepos 31 d. Tarybos sprendimo 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, iš dalies pakeisto 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimu 2014/872/BUSP, galiojimo, jeigu prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas siekiant, kad būtų peržiūrėta šio sprendimo atitiktis ESS 40 straipsniui arba ribojamųjų priemonių fiziniams ar juridiniams asmenims teisėtumas.
2. Išnagrinėjus klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų turėti poveikį Sprendimo 2014/512, iš dalies pakeisto Sprendimu 2014/872, 1 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 7 straipsnio ir III priedo ar 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, iš dalies pakeisto 2014 m. gruodžio 4 d. Reglamentu (ES) Nr. 1290/2014, 3 ir 3a straipsnių, 4 straipsnio 3 ir 4 dalių, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktų ir 3 dalies, 11 straipsnio, taip pat II ir VI priedų galiojimui.

Teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege certa* principai turi būti aiškinami taip, kad jie nesudaro kliūčių valstybei narei remiantis Reglamentu Nr. 833/2014, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1290/2014, 8 straipsnio 1 dalimi įtvirtinti baudžiamąsias sankcijas, taikytinas tuo atveju, kai pažeidžiamos šio reglamento nuostatos, nepaisant to, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas dar neišaiškino šių nuostatų ir atitinkamai su jomis susijusių baudžiamųjų sankcijų apimtį.

3. Reglamento Nr. 833/2014, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1290/2014, 4 straipsnio 3 dalies b punkte esantis terminas „finansinė parama“ aiškintinas kaip neapimantis banko ar kitos finansų įstaigos atliekamo paties mokėjimo tvarkymo.

Reglamento Nr. 833/2014, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1290/2014, 5 straipsnio 2 dalis aiškintina kaip draudžianti nuo 2014 m. rugsėjo 12 d. leisti tarptautinius depozitoriumo pakvitavimus (*Global Depositary Receipts*) pagal indėlio sutartį, sudarytą su vienu iš Reglamento Nr. 833/2014, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1290/2014, VI priede išvardytų subjektų, įskaitant kai šie pakvitavimai yra dėl akcijų, tų subjektų išleistų iki šios datos.

Parašai.